Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши. № 35 (13.595). 10 ФЕВРАЛЬ 1967 йил ЖУМА. Баҳоси 2 тийин.

ХУШХАБАРЛАР ОҚИМИ

Планга қўшимча

Қўқон газ аппаратуралари заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари шу йил январь ойи планини 103,1 процент қилиб адо этдилар. Планга қўшимча равишда 14 минг 200 сўмлик маҳсулот тайёрланди. Каримжон Тошпўлатов, Александр Норин, Сobиржон Маҳмудов ўртоқлар мастерлик қилаётган газ баллонлари тайёрлаш участкаларининг азаматлари ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Корхона коллективи февраль ойида ҳам баракали меҳнат қиляпти.

Р. МАМАЖОНОВ.

Янги кийимлар

Тошкент трикотаж фабрикаси коллективи аҳоли эҳтиёжини ҳисобга олиб ишлашга ҳаракат қилиб яхши натижаларга эришяпти. Беш йиллик иккинчи йили бошидан буён янги хил моделдаги кийимлардан 4 хилини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Биринчи квартал мобайнида эркаклар, хотин-қизлар ва болалар учун яна саккиз хил жемпер тайёрлаш йўлга қўйилади.

Х. ХАИРУЛЛАЕВ.

Пешқадамлар

Бухоро бинокорлари янги Тошкентни бунёд этишда актив қатнашаётирлар. Улар даврасида бўлсангиз бўёқчи А. Ғуломов, монтёр И. Вейсий, шофер В. Кухтин, пайвандчи В. Солиховларнинг мақтовини эшитасиз. Бу азаматлар смена топшириқларини 140—150 процентдан адо этишяпти. Бухородан келган қурувчилар Тошкентда 2 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой биноларини тиклаш учун мусобақани тобора кучайтираётирлар.

Х. АКМАЛОВ.

БИНОКОРЛАР ҲИММАТИ

Совет кишилари беш йилликнинг шу қутлуғ айём кунларида Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини меҳнат зафарлари билан нишонлаш иштиёқи ва орзу-ўйи билан яшамоқдалар. Улар бутун куч-ғайратларини, билим-маҳоратларини, бой тажрибаларини беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, севимли Ватанимиз экономикаси ва маданиятини бундан буён ҳам яшнатиш учун курашга сарфламоқдалар.

Совет ҳокимияти йилларида мамлакатимиздаги барча республикалар қатори Ўзбекистон ҳам катта муваффақиятларни қўлга киритди. Чор Россиясининг собиқ чекка ўлкасида жуда қисқа муддат мобайнида йирик индустрия, равнақ топган қишлоқ хўжалиги, илғор маданият вужудга келди. Буларнинг ҳаммаси ўлмас Ленин ғоялари қон-қонига сингиб кетган, Коммунистик партия раҳбарлигида ишлаётган совет халқининг қаҳрамонона меҳнати туфайли рўёбга чиқди.

Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга ишчилар синфининг кўп сонли отрядларидан бири бўлган бинокорлар катта ҳисса қўшмоқдалар. Чирчиқ, Олмалиқ, Янгиер, Навоий сингари ўнлаб янги шаҳарлар, юзлаб янги обод қишлоқлар уларнинг қўли билан бунёд этилган. Чирчиқ ГЭСлари тизмаси ва Фарҳод гидроэлектр станцияси, Оҳангарон, Навоий, Тошкент, Тахиатош иссиқлик электр станциялари, Чирчиқ, Навоий ва Фарғонадаги катта химия корхоналари, қора ва рангли металлургиянинг, озиқ-овқат ва енгил саноатнинг, қурилиш материаллари индустриясининг замонавий гигант корхоналарини қурган ҳам ана шу бинокорлардир. Қурувчиларимизнинг мардона меҳнати билан янги каналлар ва сув омборлари қазилмоқда, уларнинг меҳнати шарофати билан минг-минг гектар қўриқ ерлар ўзлаштирилмоқда, шаҳар ва қишлоқларда маданият муассасалари бунёд этиляпти.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Ўзбекистон бинокорлари ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан олдин қуриб битказиш, уй-жой, мактаб, маданий-маиший муассасаларни тез ва соз қуриш юзасидан ўз зиммаларига янги, юксак мажбуриятлар олдилар.

Республика бинокорлари меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 0,1 процент ошириш, ер қазиш ишларини комплекс механизациялашни 0,3 процент кўтариш, кам деганда 5 мингта рационализаторлик таклифини жорий этиш асосида ҳамда илғорлар тажрибаси ва фан ютуқларидан кенг фойдаланиб 28 декабргача асосий фондларни ишга тушириш ва қурилиш-монтаж ишлари бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар. Қурилиш материаллари ва қурилиш индустрияси корхоналарида капитал маблағларни ўзлаштириш бўйича йиллик план 20 декабрда бажарилади.

Уй-жой ва маданий-маиший муассасалар қурилиши юзасидан бинокорларимиз олдида катта вазифалар турибди. Бу ишларнинг миқёси Коммунистик партия совет кишиларининг фаровонлигини тинмай ошириш ҳақида катта ғамхўрлик қилаётганлигининг ёрқин далилидир. Ўз зиммаларига юкланган вазифаларнинг ниҳоятда муҳимлигини англаган **Ўзбекистон бинокорлари уй-жой қуриш бўйича йиллик планни 25 декабрда бажариш ва планга қўшимча равишда 30 минг квадрат метр уй-жой қуриш; мактаблар қурилиши бўйича ўн ойлик планни муддатидан бир ой илгари, яъни мактабларда ўқув йили бошлангунга қадар бажариш, йиллик планни эса 25 декабрда адо этиш мажбуриятини олдилар.**

Бинокорларимиз тез ва соз қуришга ҳамда қурилиш материалларини тежаб-тергаб сарфлашга аҳд қилганлар. Юбилей йилида бинокорларимиз 20 минг тонна цемент, 3703 тонна металл, 30 минг кубометр ёғоч-тахта, 25 миллион дона ғишт тежаб қоладилар.

Бинокорларнинг бу мажбуриятини бажаришга республикамиздаги ҳамма қурувчилар катта ҳисса қўшадилар. Уларнинг белгилаб олган марралари министрликлар ва ташкилотлар бўйича қуйидагичадир:

Ўзбекистон бинокорларининг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига мажбуриятлари

ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИ

Пудрат ишлари бўйича йиллик план 28 декабрда, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича план 25 декабрда бажарилади.

Қурилиш ишларини ташкил этишни яхшилаш, қурилишни индустрлаштириш ва механизациялаш ҳамда илғор тажрибани кенг қўллаш йўли билан меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганига нисбатан 0,3 процент оширилади. Қурилиш ишларининг таннархи 0,1 процентга арзонлаштирилади.

Қурилиш сифати, техника даражаси ва маданияти кўтарилади. Объектларнинг кам деганда 80 проценти аъло ва яхши баҳоларда қуриб топширилади.

Қуйидагилар муддатидан илгари қуриб битказилади. Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатига қарашли Қалмоққир конида янги қувватлар 10 декабрда, катанка цехидаги бир туркум объектлар 15 декабрда, сульфат кислотаси цехида биринчи навбатдаги объектлар туркуми 30 июнда, шу цехнинг иккинчи навбатидаги бир туркум объектлар 30 сентябрда, кислород станцияси 30 июнда, кислород плаги эса йилнинг биринчи ярмида ишга туширилади;

Фарғона азот ўғитлари заводида аммиак тайёрлаш бўйича қўшимча қувватлар 30 ноябрда ва бўш азот кислота ишлаб чиқариш бўйича қўшимча қувватлар III кварталда қуриб битказилади;

Ленин номидаги Фарғона ТЭЦидаги энергетика блоки 5 ноябрда қуриб битказилади;

Оҳангарон керамика комбинатида пардозлаш плиталари ва қурилиш фаянси ишлаб чиқарадиган қувватлар 30 ноябрда, Қувасойдаги ғишт заводлари бошқармасига қарашли корхоналарда янги қувватлар 25 мартда ҳамда Чирчиқдаги ғишт заводлари бошқармасига қарашли корхоналарда янги қувватлар 25 февралда қуриб битказилади;

Еттисой пахта заводи 30 сентябрда қуриб битказилади;

Қарши пахта заводининг бош корпуси 30 сентябрда, қуритиш-тозалаш цехи 30 апрелда ишга тушади;

Андижон трикотаж фабрикасининг иккинчи навбат объектлари 30 майда, Фарғонадаги пиллакашлик фабрикасининг иккинчи навбат объектлари 25 июнда қуриб битказилади;

Наманагандаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатида 40 минг йигирув урчуғи 25 мартда, 81 минг йигирув-урчуғи 30 ноябрда, 400 тўқув станоги 30 сентябрда, 1016 тўқув станоги 20 декабрда ишга туширилади;

Шаҳрисабздаги консерва заводи 5 ноябрда ишга туширилади;

Деновдаги ёғ-экстракция заводига қарашли бир туркум объектлар 30 майда, Жиззах сутпишлоқ заводида пишлоқ тайёрловчи цех июнь ойида ишга туширилади;

Фарғона ва Ўртасарой паррандачилик фабрикаларида қўшимча қувватлар 5 ноябрда, Бухородаги тегирмон комбинатида қўшимча қувватлар 30 ноябрда, Наманган ва Андижондаги элеваторлар 30 августда қуриб битказилади.

Қурилиш ташкилотларининг ўз ишлаб чиқариш базаларида бир қанча объектлар 5 ноябрда қуриб битказилади. Булар орасида Фарғонадаги 3-темир-бетон буюмлари заводида йиғма темир-бетон тайёрловчи цехлар, Самарқанддаги керамзит заводи, Султонуиздоғдаги норуда материаллар карьери ҳамда Жимуртовдаги майдалаш-саралаш заводи бор.

Йиллик планга қўшимча равишда кам деганда 7, 6 минг квадрат метр уй-жой қурилади. Мактаблар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш йиллик плани 25 декабрда бажарилади, янги ўқув йили бошлангунга қадар эса мактаблар қуриш бўйича тўққиз ойлик план адо этилади.

Тежамкорлик ва иқтисод юзасидан бошланган умумхалқ кўригини кенг авж олдириб, 1967 йилда планга қўшимча равишда 200 минг сўм фойда кўрилади. 5 минг тонна цемент, 1 минг тонна металл, 4 минг кубо метр ёғоч-тахта, 1400 минг пишиқ ғишт тежалади.

ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ

Пудрат ишлари йиллик плани 28 декабргача, министрлик бўйича капитал маблағларни ўзлаштириш топшириғи 5 ноябргача бажарилади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича план топшириғи 0,3 процент орттириб бажарилади. Қурилиш ишлари таннархини арзонлаштириш бўйича план топшириғи белгиланганига қараганда 0,15 процент арзонлаштирилади.

Йиллик планга қўшимча равишда 1200 қорамол сиғадиган молхона, 8000 парранда боқиладиган бино, минерал ўғитлар ҳамда заҳарли дориворлардан 5000 тоннаси сақланадиган омборлар, 5000 тонна дон сиғадиган омбор, 10 минг квадрат метр уй-жой биноси, 1000 ўринли мактаб қуриб фойдаланишга топширилади. Мактаб биноларини қуриш бўйича 9 ойлик план 30 августда адо этилади.

Янгийўл консерва заводида қўшимча қувватлар, 8 минг тонна мева сақланадиган холодильник, 3 та қуритиш-тозалаш цехи, 34 минг кубометр йиғма темир-бетон ишлаб чиқара оладиган корхона, механизациялашган кўчма колонналар учун 10 та таянч базаси, 400 ўринли касалхона ва поликлиника, 3000 ўринли мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, 4000 ўринли кинотеатр муддатидан илгари қуриб тамомланади.

Асосий бинокорлик материалларидан 3280 минг дона ғишт, 163 тонна металл, 1065 тонна цемент, 1850 кубометр ёғоч-тахта тежалади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»

Қурилиш-монтаж ишлари йиллик плани ва саноат корхоналари бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 25 декабргача, юк ташиш плани эса 27 декабргача бажарилади.

Қурилишда меҳнат унумдорлигини 0.5 процент кўтариш ва бинокорлик материаллари саноатида бу кўрсаткични топшириқда белгиланганига қараганда 2 процент оширишга эришилади.

Қурилиш-монтаж ишлари таннархи 0,2 процент, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш белгиланганига қараганда 0,3 процент арзонлаштирилади ва планга қўшимча равишда 500 минг сўм фойда кўрилади.

210 минг квадрат метр уй-жой биноси қуришга етарли маҳсулот ишлаб чиқарувчи уйсозлик комбинатини август ойида, Ленин номли майдондаги маъмурий бино октябрь ойида, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг маъмурий биноси сентябрь ойида қуриб битказилади. «Узбексельмаш», «Ташсельмаш» заводларида чўян қуйилмалари тайёрлайдиган янги қувватлар, Тошкентдаги ёғ-мой комбинатида кир ювишда қўлланиладиган порошок тайёрловчи цех 25 декабрда, холодильник, генетика, ўсимликлар микробиологияси, шарқшунослик институтларининг бинолари, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг ўқув корпуси, профессионал-техника билим юрти биноси, поликлиникали онкология диспансери, Чилонзорда кенг профилли касалхона комплекси ва кинотеатр, Тошкентнинг Октябрь районидаги янги кинотеатр ва «Шарқ» ресторани октябрь ойингача, Ҳамза номли драма театри биноси сентябрь ойигача қуриб тамомланади.

Мактаб, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, касалхоналар ва поликлиникалар қуриш бўйича йиллик план 25 декабргача, мактабларни қуриб тугаллаш бўйича 9 ойлик план янги ўқув йили бошлангунча бажарилади.

Тежамкорлик бўйича мусобақани авж олдириш ва моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиш натижасида 1967 йилда 1000 тонна металл, 2500 тонна цемент, 4000 кубометр ёғоч-тахта иқтисод қилинади.

МОНТАЖ ВА МАХСУС ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ МИНИСТРЛИГИ

Қурилиш-монтаж ишлари, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва ўз кучлари билан қурилиш ишлари йиллик плани 25 декабргача адо этилади.

Қурилишда меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда 0,3 процент ва саноатда 0,2 процент оширилади. Қурилиш-монтаж ишлари таннархи пландагига нисбатан 0,17 ва саноат маҳсулотининг таннархи эса 0,2 процент арзонлаштирилади.

21 минг квартирани газлаштириш, 200 километр узунликдаги колхоз ва совхоз газ тармоқларини барпо қилиш, шунингдек республика шаҳарларида газ тармоқларини барпо қилиш муддатидан илгари — 5 ноябргача қўлдан чиқарилади.

Йилига камида 1.500 минг сўм иқтисодий тежам берадиган 1620 рационализаторлик таклифи жорий этилади.

Халқ хўжалигида иқтисод қилиш ва тежаб-тергаш бўйича Бутуниттифоқ оммавий кўригига қўшилиб, бутун йил давомида 340 минг сўмлик турли хил материаллар тежалади.

«УЗГЛАВВОДСТРОЙ»

Қурилиш-монтаж бўйича пудрат ишлари йиллик плани 25 декабрда, капитал маблағларни ўзлаштириш плани 20 декабрда, саноатда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 25 декабрда, ўз автотранспорти билан юк ташиш плани 20 декабрда, уй-жой биноларини фойдаланишга топшириш, янги ерларни ирригация ва мелиорация жиҳатидан комплекс тайёрлаш йиллик плани 20 декабрда бажарилади.

Асосий ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланиш 1966 йилда эришилган даражага қараганда ўртача қурилишда ва саноатда 2 процент, автотранспортда 3 процент оширилади.

Иқтисод қилиш ҳамда тежаб-тергаш бўйича бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб «Узглавводстрой» бўйича бутун йил давомида 700 тонна цемент, 200 тонна металл, 1000 кубометр ёғоч-тахта тежалади.

Қурилиш сифати, қурилишда техника даражаси ва меҳнат маданияти оширилади. Қурилган объектларнинг камида 65 проценти яхши ва аъло баҳолар билан фойдаланишга топширилади.

Меҳнат унумдорлиги планда белгиланганига қараганда қурилишда 0.3 процент, саноатда 0.7 процент оширилади. Қурилиш ишлари таннархи планда кўрсатилганига қараганда 0,2 процент арзонлашади.

Бутун йил давомида экскаваторларнинг иш унумини топшириқдагига қараганда 3 процент, бульдозерлар бўйича 2 процент ва скрейперлар бўйича 1 процент ошириш кўзда тутилмоқда.

Йил сайин 250 минг сўм иқтисодий тежам берадиган камида 200 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади.

30 июнгача «Қизил Октябрь» темир-бетон буюмлари заводи фойдаланишга топширилади.

Жанубий Сурхон, Косон, Каркидон, Пачкамар сув омборлари, Занг каналидаги гидроузел, Зарафшон дарёсида барпо қилинадиган Шофиркон гидроузели, Андижон областидаги Момохон насос станцияси, Бахт посёлкасида йиғма темир-бетон буюмлари полигони 5 ноябргача ишга туширилади.

«ГЛАВСРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ»

Пудрат ишлари бўйича ва саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани 25 декабргача адо этилади. Буюмларнинг сифатини муттасил ошириб боришга эришилади.

Комплекс механизациялаш даражаси ер қазиш ишлари бўйича 99, монтаж ишлари бўйича 94, бетонлаш ишлари бўйича 90 ва юк ортиш-тушириш бўйича 95 процентга етказилади.

Қурилишда механизациялаш даражасини ошириш, меҳнатни ташкил қилишнинг илғор усулларини жорий этиш ҳисобига 1967 йилда қурилишда меҳнат унумдорлиги 0.5 процент оширилади, қурилиш-монтаж ишлари таннархи планда белгиланганига қараганда 0,1 процент арзонлаштирилади.

Тежамкорлик бўйича бошланган Бутуниттифоқ кўригига қўшилиб 1100 тонна цемент ва 1000 тонна металл иқтисод қилинади.

15 декабргача 28 минг гектар янги ер ирригация жиҳатидан тайёрланади ва фойдаланишга топширилади. Йил охиригача эса планга қўшимча 1000 гектар ер фойдаланиш учун тайёрлаб берилади.

Мирзачўлда ва Тошкентда планга қўшимча равишда 1000 квадрат метрдан уй-жой барпо этилади.

Автомобиль паркларидан фойдаланиш коэффициенти 1966 йилда эришилган даражадан 0,1 процент кўтарилади.

Йилига 640 минг сўм фойда келтирадиган камида 600 рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинади.

АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ТОШ ЙЎЛЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ ЙЎЛ ҚУРИЛИШИ ТАШКИЛОТЛАРИ

100 километр узунликдаги равон, текис йўллар 1 ноябргача қурилади ва реконструкция қилинади. Тошкент айланма автомобиль йўлидаги асосий қурилиш ишлари тугалланиб, бу йўлда қатнов бошланади. Тошкент — Мирзачўл орасидаги 32 километрли магистрал йўл фойдаланишга топширилади. Амударё—Питнак йўлининг охирги участкасидаги биринчи навбат ишлари тугалланади ва Бухоро — Нукус магистралида ҳаракат бошланади. Қўқон — Фарғона автомобиль йўлини реконструкция қилиш тугалланади.

Меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилгандагига қараганда 3 процент ортади. Планга қўшимча равишда 300 минг сўм фойда кўрилади.

«УЗБЕКГИДРОЭНЕРГОСТРОЙ» ТРЕСТИ

Қурилиш-монтаж ишлари йиллик плани 25 декабрда бажарилади. Меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда 1 процент кўтарилади ва қурилиш ишлари таннархи 0.2 процент арзонлашади.

Қуйидаги объектлар қуриб тамомланади. Тошкент ГРЭСида 6-блок май ойида ва 7-блок октябрь ойида, Қодирия сув тақсимлаш иншооти апрель ойида, Чорвоқ гидроузелидаги касалхоналар комплекси сентябрь ойида, Қизилсув водопроводи август ойида, унинг юқори қисми март ойида ишга туширилади; Тахиатош ГРЭСининг 5-блоки 5 ноябрда, темир-бетон қопламалари заводи июль ойида қуриб тамомланади.

Йиллик планга қўшимча равишда 3 минг квадрат метр уй-жой биноси барпо қилинади. 250 тонна металл, 2 минг тонна цемент, 50 минг дона ғишт, 500 кубометр ёғоч-тахта тежалади.

НАВОИЙ ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ

Қурилиш-монтаж ишлари йиллик плани 20 декабрда, шу жумладан Тошкент шаҳри қурилиши бўйича 5 декабрда бажарилади. Меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганига нисбатан 1 процент ортади.

Навоий химия комбинатида минерал ўғитлар ишлаб чиқариш бўйича 2-навбат объектлари октябрь ойида, Навоий ГРЭСининг 7-қозон агрегати 15 сентябрда, Навоий паррандачилик фабрикасининг 64 минг паррандага мўлжалланган 2-навбат қисми 5 декабрда қуриб тугалланади.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги кунигача 53,8 минг квадрат метр уй-жой биноси қурилади. 50 тонна цемент, 100 тонна металл, 400 кубометр ёғоч-тахта, 500 минг дона ғишт, 10 минг сўмлик электр энергия иқтисод қилинади. Рационализаторлик таклифларини жорий қилиш йўли билан бир йилда 350 минг сўм тежалади.

БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ

Ялпи маҳсулот тайёрлаш бўйича йиллик план 29 декабрда бажарилади ва планга қўшимча 700 минг сўмлик, шундан 560 минг сўмлик маҳсулот 5 ноябргача ишлаб чиқарилади.

Меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганига қараганда 0,5 процент ортади. Товар маҳсулотининг таннархи топшириқдагига нисбатан 0,1 процент камаяди. Олмалиқ, Чирчиқ, Самарқанд, Шарғун, Қувасой ғишт заводларида янги қувватларни белгиланганидан бир ой илгари ишга тушириш мўлжалланади.

«700» маркали цемент, гранитдан пардозлаш материаллари, аглопорит-бетон деворбоп блоклари, ойна-момиқдан тайёрланган плиталар, Тошкентдаги баланд биноларда қўлланиладиган кошинлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

700 та рационализаторлик таклифи жорий этилади. Бундан йилига 400 минг сўм иқтисодий фойда кўрилади. Планга қўшимча равишда 16,5 минг тонна цемент, 50 миллион дона ғишт, 10 минг тонна ганч, 10 минг тонна оҳак, 8 минг квадрат метр дераза ойнаси ишлаб чиқарилади.

ЛОЙИҲАЛАШ ИНСТИТУТЛАРИ

Лойиҳа-тадқиқот ишлари бўйича йиллик план 25 декабрда бажарилади. 1968 йилда адо этиладиган қурилиш-монтаж ишлари учун лойиҳа-смета ҳужжатлари 1967 йил 1 сентябргача топширилади.

Лойиҳалаш ишида янгиликлар кенг жорий этилади, шу жумладан, электрон-ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш авж олдирилади, лойиҳа-смета ҳужжатларининг сифатли ва ўз вақтида тайёрланишига эришилади. Барча қурилишлар ва объектларда доимий авторлик назорати амалга оширилади. Бу эса қурилиш ишларининг сифатли бўлишига ёрдам беради.

Ўзбекистон бинокорлари олинган мажбуриятларни шараф билан бажариб, КПСС XXIII съезди қарорларини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшадилар, Улуғ Октябрнинг 50 йиллик тўйига катта совға тайёрлайдилар.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНСИН

ЛОНДОН, 8 февраль. (**ТАСС махсус мухбири**). Бугун СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, унга ҳамроҳ бўлиб келган бошқа Совет давлат арбоблари билан учрашиш учун Лондон муниципалитетининг раҳбарлари, Англия ҳукуматининг аъзолари, атоқли сиёсий ва жамоат арбоблари, савдо-саноат доиралари ва матбуот вакиллари Лондон ратушасининг залига тўпландилар.

Буюк Британия бош министри Г. Вильсон, ташқи ишлар министри Ж. Браун, бошқа министрлар, шунингдек СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси М. Н. Смирновский, Буюк Британиянинг СССРдаги элчиси сэр Жефри Харрисон фахрли ўринларни эгаллашади.

Учрашув қатнашчилари А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет меҳмонларини тик турган ҳолда давомли қарсаклар билан табрикладилар.

Лондоннинг лорд-мэри Роберт Беллинжер йиғилганларга нутқ сўзлаб мурожаат қилди.

Биз бу йил Совет Иттифоқини янги типдаги сиёсий бирлашманинг олтин юбилейи билан табриклаймиз, деди у. Сэр Роберт Беллинжер йиғилганлар номидан Совет ҳукуматининг бошлиғини табриклар экан, А. Н. Косигиндан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийга энг яхши истакларини топширишни сўради.

Мамлакатларимиз ўртасидаги мавжуд келишмовчиликларга ҳали барҳам берилмаганлигини ҳаммамиз биламиз, деди сўнгра лорд-мэр. Аммо бу сизнинг мамлакатингиздан ва унинг ажойиб ютуқларидан биз завқланмаяпмиз деган гап эмас. Алоқаларнинг ривожланиши билан биргаликда бир-биримизни тушуниш ҳам ўсиб боради ва мен яқин йилларда мамлакатларимиз халқлари бир-бирларининг ҳаётлари тўғрисида кўпроқ нарса билиб олишади, деб умид қиламан. Сизнинг турмуш шароитингиз бизникидан тафовут қилиши бизни хижолат қилмаслиги керак. Башарти биз Сизнинг мамлакатингизга борар эканмиз, бу нарса бизнинг Сизнинг системангиз ҳақида кўпроқ нарса билишни истаётганлигимизни билдиради.

Лондоннинг лорд-мэри Англия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо муносабатларини ривожлантиришнинг муҳимлигини таъкидлади.

Сиз муайян ютуқларга эришгансиз, деди у. Сиз бой табиий ресурслари ва жуда катта ички бозори бўлган бепоён мамлакатда яшаяпсиз. Индустрлаштириш жараёнига биздан кейин киришган бўлсангиз ҳам аввал бошдан саноатнинг янги заводлари ҳамда машина ва ускуналари ва энг янги техника билан қуролланган янги тармоқларини барпо қила олдингиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, дўстона визит билан Чехословакия Социалистик Республикасига борган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 8 февралда Москвага қайтиб келди. КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ю. В. Андропов ҳам ўртоқ Брежнев билан бирга келди.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚНИНГ МОНОЛИТ БИРЛИГИ

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқларида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда.

Сайлов олди йиғилишлари ҳамма жойда совет кишиларининг монолит бирлигини уларнинг Коммунистик партияга чексиз садоқатини, республика меҳнаткашларининг Совет давлати 50 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрлигини кўрсатувчи ёрқин намойишга айланмоқда.

ТОШКЕНТ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи коллективининг йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Петр Нилович Демичевни** 58-Металлургия сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш тўғрисида завалка қиладиган машина машинисти Ч. Маҳмудовнинг таклифи якдиллик билан қўллаб-қувватланди.

Айни маҳалда йиғилиш қатнашчилари металлургия заводининг мастери **Қурбонвали Тошматовни** шу сайлов округидан депутатликка номзод қилиб тавсия этдилар.

Тошкент шаҳридаги 1-босмахона коллективининг йиғилишида шу босмахонанинг илғор ишчиси **Муборак Холматова** 24-Олмазор сайлов округидан республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Тошкентдаги пластмасса буюмлар заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Чилонзор район партия комитетининг биринчи секретари **Обид Соқиевни** 35-Тельман сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари деб атадилар.

Тошкент тўқимачилари тўқимачилик комбинатининг илғор йигирувчиси **Тамара Петровна Кротковани** 42-Фрунзе сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари деб атадилар.

Тошкентдаги «Қизил тонг» фирмасининг донгдор тикувчиси **Лидия Андреевна Орлова** шу фирма коллективининг умумий йиғилишида биринчи Тошкент — Ленин сайлов округидан республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНСИН

(Боши биринчи бетда).

Сизда, деб давом қилди у, биз харид қилишни хоҳлаган маҳсулотлар бор, биз уни кўплаб сотиб оляпмиз. Бизда эса Сиз эҳтиёж сезган маҳсулотлар бор, агар мен бундай молларни ҳозиргидан ҳам кўра кўпроқ миқёсда сотиб олишингизни истардик, десам бу ерда ўтирганларнинг ҳаммаси мени қўллаб-қувватлайдилар, деб умид қиламан.

Мен мамлакатларимиз ўртасида ҳамкорлик қилиш имкониятлари чексиз эканлигига ишонаман, деди сўзининг охирида лорд-мэр. Совет Иттифоқи бизга кўп нарсаларни таклиф эта олишини ҳам биз биламиз. Биз ҳам шундай иш қилаолишимиз мумкин. Бизнинг мамлакатимизга ва айниқса Ситига Сизнинг ташриф буюрганингиз ўртамизда иккала мамлакатнинг ва халқларимизнинг ўзаро манфаатларини кўзлаб савдо-сотиқ ва ҳамкорлик қилишда янги соҳалар очиб беради.

Сўнгра А. Н. Косигин нутқ сўзлади.

* * *

Лорд-мэрга, бош министрга ва ҳозир бўлганларнинг ҳаммаларига тантанали ва ғоят дўстона қабул учун ташаккур билдириб А. Н. Косигин бундай деди:

Буюк Британияда бизни сидқидилдан ва хурсандчилик билан кутиб олишаётганлиги ортиқча расмиятчиликка берилмай, совет-инглиз муносабатларининг ҳозирги аҳволи ва келажаги тўғрисида ошкора гаплашиб олиш майилларини вужудга келтирмоқда.

Бу йил совет халқи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини нишонлайди. Эндиликда бу воқеанинг жуда катта аҳамиятини инкор этувчи кишилар топилмаса керак. Шу ярим аср мобайнида мамлакатларимиз турли йўллар билан бордилар, улардан ҳар бирининг ўз тузуми, ўз идеологияси бор. Мамлакатларимиздан ҳар бирининг жаҳон муносабатлари системасида ўзига лойиқ ўрни ҳам бор. Бинобарин, шу нарса батамом табиийдирки, кўпгина проблемаларга ёндошишда сиз билан бизнинг ўртамизда турлича қарашлар мавжуд, халқаро чигалликлар ва танғликларни бартараф этиш тўғрисида ҳар хил тасаввурга эгамиз.

Биз қарашлардаги тафовут ҳақида гапирганимизда, ўз-ўзидан равшанки, ҳар бир йирик ёки хусусий масалани муҳокама қилиш ва қараб чиқиш вақтида СССР билан Буюк Британия албатта бир-бирларига қарама-қарши қутбларда туришлари кераклигини назарда тутмаймиз. Аксинча, энг муҳим масалани—давлатлар ўртасида мустаҳкам тинчликни сақлаш ва таъминлаш масаласини оладиган бўлсак, ана шу бош масалада бизларнинг мамлакатларимиз кам деганда баббаравар даражада манфаатдор бўлишлари лозим. Манфаатларнинг ана шундай бир-бирига муносиб бўлиб тушуви эса, ўз навбатида ҳамкорликни ривожлантиришда ҳамжиҳатлик соҳаларини кенгайтириш ва ишончни мустаҳкамлашда баҳамжиҳат куч-ғайрат сарфлаш зарурлигини тақозо этади.

Ҳозирги вазият совет-инглиз муносабатларини яхшилашга имкон бераоладими? Энг муҳим ва актуал проблемалар соҳасида мамлакатларимизнинг позицияларини яқинлаштирувчи шарт-шароитлар борми? — деб сўрашингиз мумкин. Бу саволларга бир сўз билан «ҳа» ёки «йўқ» деб жавоб бериб бўлмайди, деб ўйлайман. Башарти халқаро вазиятни тинчлик ва уруш масалалари нуқтаи назаридан кўздан кечирадиган бўлсак, у ҳолда кескинлик хатарли суратда ўсиб бораётганлигини назарда тутиб бу вазиятни қулай деб бўлмайди. Лекин иккинчи томондан, жаҳондаги кескинлик кучайиб бораётганлигининг айни ўзи ҳар бир мамлакат ҳукуматини рўй бераётган воқеалар устида қайта ва қайта ўйлаб кўришга, тинчликни ҳимоя қилиш, халқларнинг ҳуқуқлари бузилишига йўл қўймаслик платформасида жипслашишга ундаши лозим.

Ҳозир Вьетнамдаги воқеалар халқаро кескинликнинг асосий фактори бўлиб турибди. Вьетнамдаги урушнинг ҳақиқий ва аслида бирдан-бир сабаби — Америка агрессиясидир. Биз шуни айта оламизки, АҚШ 1954 йилдаёқ Совет Иттифоқи, Англия ва бошқа бир қанча мамлакатлардан фарқли ўлароқ, Ҳинди—Хитойда тинчлик ўрнатишга ҳалақит беришга уриниб ва кейинги йилларда Женева битимларида кўзда тутилган ялпи демократик сайлов ўтказилишига йўл қўймасдан ана шу урушга замин ҳозирлаган эди. Ўша вақтдаёқ, Қўшма Штатлар Сайгонда диктаторлик билан ҳукуматлар туза бошлаган ва бу ҳукуматларни ўзи билганича ўзгартира бошлаган эди.

АҚШ ҳукумати гўё Вьетнамда американликларнинг ҳаётий манфаатлари хавф остида қолдирилди, деб даъво қилмоқда. Лекин шу тарзда иш тутиладиган бўлса, ер юзининг ҳар қандай қисмини, ҳар қандай орол ёки қитъани ўз манфаатлари доираси деб эълон қила бериш мумкин-ку ахир. Жаҳондаги бошқа давлатлар ҳам шундай тарзда ҳаракат қила бошласалар у ҳолда халқаро муносабатларда қандай тартибсизлик бошланиб кетишини тасаввур қилиш қийин эмас. Ҳозир давлатлар ўртасидаги муносабатларда аслини олганда икки тенденция: бир томондан — ҳуқуқий ва инсоний принциплардан устун турган ошкора зўравонлик тенденцияси, иккинчи томондан — давлатларнинг социал тузуми, иқтисодий ривожланиш миқдори, даражаси, географик ўрнидан қатъи назар уларнинг тинч ҳамкорлигини йўлга қўйишга интилиш тенденцияси ўртасида кураш бормоқда. Бу — масалани мавҳум тарзда ўртага ташлаш эмас. Бирон бир давлат дунёда алоҳида ўрин олишга, бошқа халқларнинг тақдирига хўжайинлик қилиш ҳуқуқига, бутун-бутун районлар учун социал ва сиёсий тараққиёт йўлини бекитиб қўйишга даъво қилаётган экан, бунга муросасозлик билан қараб бўлмайди. Ўйлайманки, дунёдаги давлатлар ва халқларнинг ғоят кўпчилиги ҳам худди шундай нуқтаи назарга амал қилаётган бўлсалар керак.

Совет Иттифоқининг Вьетнам масаласи хусусидаги позицияси сизларга маълум бўлса керак. Биз Женева битимларига қаттиқ риоя қилиш тарафдоримиз, АҚШнинг Вьетнамдан чиқиб кетиши ва Вьетнам халқига ўз ишларини четдан ҳеч кимни аралаштирмай ҳал қилиш ҳуқуқи берилишининг тарафдоримиз. Бу—можарони бартараф этишнинг бирдан-бир одилона ва мантиқий негизидир. Дарҳақиқат, Вьетнамдан вьетнамликларнинг ўзлари чиқиб кетадилар деб кутиб бўладими, ахир. Ҳолбуки, баъзи бир ҳукуматлар ўзларини тутишларига қараганда улар худди мана шунга умид боғлаётганга ўхшайдилар.

Буюк Британия шундай бир давлатдирки, унинг овозига кўп давлатлар қулоқ солади. Айни шунинг учун ҳам Совет ҳукумати 1954 йилда бўлгани каби ҳозир Буюк Британия Совет Иттифоқи ва бошқа мамлакатлар билан биргаликда Женева битимлари асосида Вьетнам масаласини бартараф этишга ўз ҳиссасини қўшиши мумкин, Америка Қўшма Штатлари Женева битимларини бажариши лозим деб ҳисоблайди.

Америка томонидан Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш ва унга қарши бошқа ҳар қандай агрессив ҳаракатлар қилишни ҳеч сўзсиз тўхтатиш бу йўлдаги биринчи қадам бўлиши лозим. Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министри яқинда айтиб ўтганидек, Вьетнам Демократик Республикаси билан Қўшма Штатлар ўртасида музокаралар бўлиши учун шундай қадам қўйилиши зарур. Совет ҳукумати бу баёнотни табриклайди ва уни урушни тўхтатиш ишидаги муҳим ва конструктив таклиф деб билади.

Англия ҳаёти билан танишувимиз жаҳонда вужудга келаётган хатарли аҳвол сизларнинг оролингизда яшаб турган аҳолини қизғин ҳаяжонга солаётир, деган таассуротни мустаҳкамлади. Совет халқи билан Совет ҳукумати тинчлик ва уруш масалаларига алоҳида эътибор билан қараётганликлари сизлар учун янгилик эмас, албатта. Халқаро хавфсизлик кўпгина нарсалардан таркиб топади. Буларнинг энг асосийси — Европадаги хавфсизликдир.

Совет Иттифоқи Европа сиёсатида ўзининг ҳеч қандай алоҳида мақсадларини кўзламайди. Биз Европани қандай ҳолда кўришни истаймиз, биз Европа қитъасида қандай шароит вужудга келтиришга эришмоқчимиз? Агар масаланинг сиёсий жиҳати ҳақида гапирадиган бўлсак Европа шундай бўлиши керакки, ундаги ҳар бир давлат ўз чегаралари ва хавфсизлигини мустаҳкам таъминланган деб ҳисоблай олиши ва Европада ҳар бир давлатнинг хавфсизлиги айни пайтда ҳамма давлатларнинг ҳам хавфсизлиги бўлиб қолиши лозим. Бундай Европадаги халқаро муносабатлар ҳар бир давлатнинг суверенитети ва миллий мустақиллиги, тенг ҳуқуқлилик ва ички ишларга аралашмаслик, уларнинг территориал дахлсизлигини ҳурматлаш ҳамда низоли масалаларни фақат ўзаро келишув йўли билан ва ўзаро ишонч асосида яъни тинч йўл билан ҳал этиш соҳасида ўз зиммаларига олган мажбуриятларига қаттиқ риоя қилиш принциплари асосида қурилиши керак.

Бу эса, Европа мамлакатларининг иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга, уларнинг моддий ва маънавий потенциалидан ишлаб чиқариш мақсадларида тўлиқ фойдаланиш имконини берган бўлур эди. Европада кескинликнинг сақланиб турганлиги миллион-миллион кишиларнинг меҳнати билан яратилган жуда катта ресурсларни ҳарбий эҳтиёжларга жалб қилаётганлиги, шубҳасиз.

Европа давлатлари ўзаро иқтисодий ва илмий техникавий алоқаларни кенгайтиришдан катта-катта афзалликлар олган бўлур эди. Масалан, турли социал системаларга мансуб бўлган давлатларни олиб кўрадиган бўлсак, кескинлик юмшаган ва хавфсизлик таъминланган шароитда улар Европада халқаро меҳнат тақсимотини анча чуқурлаштириш йўлини дадиллик билан тута олган ва шу тариқа ҳар бир давлатнинг имкониятларидан унинг ўзигагина наф келтирадиган эмас, шу билан бирга халқаро иқтисодий айирбошлашнинг ҳамма қатнашчилари учун ҳам наф келтирадиган қилиб самаралироқ фойдалана оладиган бўлур эдилар. Комил ишонч билан айтиш мумкинки, мавжуд табиий бойликлардан, жумладан Совет Иттифоқининг бойликларидан, саноат потенциалидан, асрлар бўйи тўпланган маҳоратдан, меҳнат аҳлининг тажрибаси ва билимларидан оқилона фойдаланилган тақдирда Европа жаҳон иқтисодий ва фан-техника тараққиётининг олдинги сафида боришга қодирдир.

Европа қайси йўллардан бориб шуларнинг ҳаммасига эриша олади? — деган савол туғилиши табиий.

Ҳеч бўлмаганда сизлар билан бизнинг ўртамизда бир хусусда ҳамжиҳатликка умид боғлаш учун асос бор, у ҳам бўлса — тарихий тажрибадан келиб чиқади. Буюк Британия ва Совет Иттифоқи ҳам жаҳонни ҳамда Европани янги уруш ларзаларидан омон сақлаб қолишда зарур эҳтиёж сезмоқдалар.

Европа хавфсизлиги масалаларини қараб чиққан вақтда бизнинг фикр-ўйларимиз табиийки, Германия проблемасига қаратилади. Ғолиб давлатлар 1945 йилдаёқ Потсдамда бу проблеманинг моҳиятини: Герман агрессияси такрорланишига абадий йўл қўймайдиган шарт-шароитни вужудга келтиришдир, деб таърифлаган эдилар. Шундай шарт-шароитлар вужудга келтирилди, деб бўладими? Бахтга қарши, бундай деб бўлмайди. Ҳозирги вақтда Ғарбий Германияда рўй бераётган ҳодисаларга Ғарбдаги кўп кишилар эътибор билан қарай бошладилар ва улар кўраётган нарсалар кишини хавотирга солмоқда. Бу — қонуний ташвишланишдир. Национал демократик партия сиёсий майдонга чиққанлиги эътиборни ўзига тортмоқда, бу партия билан унинг ўтмишдоши — Гитлернинг национал — социалистик партияси ўртасида аслида ҳеч қандай айтарлик тафовут йўқ. Нацистлар Мюнхен пивохоналаридаги ўнларча, кўпи билан юзлаб газандаларнинг олағовур бошлаши билан майдонга чиққан эдилар. Национал-демократик партия эса, 1967 йилга миллион овозни ҳамёнга солиб кириб келди.

Биз ёки бошқа бирор одам Ғарбий Германия сиёсати замирида ётган хатарни кўрсатгудек бўлсак, БОННдагилар Ғарбий Германия хусусидаги безовталик беҳуда гап, унинг сиёсати танқид қилинаётганлиги эса душманчилик туйғуси тақозоси билан қилинаётир, деган гапларни айтишяпти. Биз Ғарбий Германияда қандайдир алоҳидалик белгилари бор деб мутлақо ҳисобламаймиз. Бу гапни биз неча марталаб айтдик ва яна такрор айтамиз. Европадаги ҳар бир давлат қитъамиздаги хавфсизликни таъминлашда муносиб роль ўйнаши лозим. Ғарбий Германиянинг иқтисодий имкониятлари ва унинг географик мавқеига кўра, бу мамлакат Европа хавфсизлиги проблемасини ҳал этишга ўзининг ижобий ҳиссасини қўшаолган ва бу ҳисса мамнуният билан кутиб олинган бўлур эди.

Ғарбий Германиянинг янги ҳукумати федерал ҳукуматнинг сиёсати «тинчликни ва кескинликни юмшатишни кўзловчи кенг кўламдаги сиёсат» бўлишига интилади деб айтди. Лекин бу ҳукумат туб масалаларнинг ҳаммасида аввалги ҳукуматлар турган позицияда турибди. Бу эса, бизни унинг гапларига эҳтиёткорлик билан ва ҳатто айтишим мумкинки умидсизлик билан қарашга мажбур этмоқда. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар Германия милитаризми ўзи интилаётган мақсадларга. — Европада вужудга келган чегараларни ревизия қилишга, Германия Демократик Республикасини тугатиш, Ғарбий Германияни ядро қуролига шерик қилиш мақсадларига эришиб олишига йўл қўя олмайдилар. Ўтмиш ҳақидаги хотиралар, ҳозирги ва келажак авлодларнинг хавфсизлиги тўғрисидаги ғамхўрлик бизни шундай қилишга мажбур этади.

Тарихнинг қалтис пайтларида Совет Иттифоқи билан Буюк Британия неча марталаб заковат билан иш тутиб агрессияга қарши, милитаризмга қарши, фашизмга қарши ялпи курашда бирлашиб донолик ва зўр ирода кўрсатган эдилар. Лекин биргаликда куч-ғайрат сарфлаб воқеаларнинг хатарли бурилишининг ўз вақтида олдини олиб қолиш бундан ҳам зўр сиёсий донолик бўлса керак. Европа хавфсизлиги проблемаси ҳал этилиши лозим. Европа тинчлик ва ҳамкорлик қитъаси бўлиб қолиши мумкин, чунки бунинг тескариси урушдир.

Сизнинг гўзал шаҳрингиз уруш йиллари кўп синовларни бошдан кечирди. Шаҳар аҳолиси ёнғин ва вайроналикка қарши қаҳрамонона кураш олиб борди, ғалабани қўлга киритиш учун кўп ва баракали меҳнат қилди. Лондонликлар уруш нима эканлигини яхши билишади ва шу сабабли улар тинчликни, айниқса қадрлашади. Биз шунга аминмизки, улар тинчликни қаттиқ туриб сақлаб қолиш учун ҳамма чораларни кўрадилар.

Биргаликда олиб борилган курашда эришилган ҳар бир муваффақиятга ўша вақтда сизлар билан биз баббаравар қувонар эдик. Шундай ўртоқлик туйғулари ўша пайтда халқларимизни яқинлаштирган эди, бу туйғулар тинчликни таъминлаш учун кураш олиб борилаётган ҳозирги вақтда ҳам халқларимизни яқинлаштириб турибди. Биз келгусида Совет Иттифоқи билан Буюк Британия, мамлакатларимизнинг халқлари баҳамжиҳат ҳаракат қилиб ўзларининг биргаликдаги куч-ғайратларини халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ва янги жаҳон можаросига йўл қўймасликка қаратишларини истар эдик.

Буюк Британиядаги бошқа ҳамма шаҳарлар каби Лондон ҳам ҳамиша тинчлик неъматларидан баҳраманд бўлишини тилайман. Мамлакатингизнинг ҳамма аҳолисига, жумладан Лондон аҳолисига фароғат, равнақ ва тараққиёт тилайман.

Совет Иттифоқи халқлари ва Совет ҳукумати инглиз халқи билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга тарафдордирлар.

Жаноб лорд-мэр, сизга ва сиз билан ҳозир бўлганларга сиҳат-саломатлик ва муваффақиятлар тилашни истайман.

Лорд-мэр билан Совет ҳукумати бошлиғининг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

* * *

Пойтахт лорд-мэри билан Лондон Ситиси корпорацияси бугун Совет ҳукумати бошлиғи шарафига нонушта зиёфат бердилар. Лорд-мэр нонушта вақтида қиролича Елизавета II билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний саломатлигига қадаҳ кўтарди. Буюк Британия билан Совет Иттифоқи давлат гимнлари янгради.

А. Н. Косигин ўзига ва бошқа Совет давлат арбобларига кўрсатилган хушнудлик ва меҳмондўстлик учун миннатдорчилик билдириб, инглиз халқига равнақ ва муваффақиятлар истаганлигини билдирди.

ҲУКУМАТ ҚАБУЛИ

ЛОНДОН, 8 февраль. (ТАСС махсус мухбири). Буюк Британия бош министри Гарольд Вильсон СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин шарафига бугун қабул маросими ўтказди. Қабул маросими «Ланкастер — Хауз»да бўлиб ўтди.

АНГЛИЯ — СОВЕТ ВИСТАВКАСИ ОЧИЛДИ

ЛОНДОН, 8 февраль. (ТАСС махсус мухбири). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун шу ерда Англия — Совет тарихий виставкасини очди.

Виктория ва Альберт музейига қўйилган виставка экспонатлари ҳар иккала мамлакат ўртасида бир неча асрлардан бери давом этаётган сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларни тасвирлайди.

СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИДА ЗИЁФАТ

ЛОНДОН, 9 февраль. (ТАСС махсус мухбири). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кеча совет элчихонасида Буюк Британия бош министри Гарольд Вильсон шарафига зиёфат берди.

А. Н. КОСИГИН Г. ВИЛЬСОН БИЛАН СУҲБАТ ҚИЛДИ

ЛОНДОН, 9 февраль. (ТАСС махсус мухбири). Бугун СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Буюк Британия бош министри Г. Вильсон ўртасида суҳбат бўлди. Бундан олдин бўлиб ўтган учрашувларда муҳокама қилинган масалалар юзасидан фикрлашиб олиш давом эттирилди.

Михаил МОРОЗОВ.

МАРДЛИК ШАҲРИ ШАЪНИГА

Зилзила қутириб юрагимизга
Даҳшат-ла ғулғула солди неча бор.
Аммо, сен мардона курашдинг, Тошкент,
Чиройингга тушса ҳамки гард, ғубор!
Табиат кўксингни жароҳатлади,
Қардошлар мададга келди сен томон.
Зилзилалар кучли! Ленин дўстлигининг
Қудрати буюкдир ундан юз чандон!
Бағрингда қурилиш сурони тинмас
Қардошлар қўлида топасан камол.
Мардона меҳнатинг, азму-қудратинг
Сенга бахш этгуси офтобдай жамол!
Юбилейни кутасан кучиб шон, зафар
Ҳорма, эй бардошли, азамат шаҳар!

МОСКВАДАГИ ХИТОЙ ЭЛЧИХОНАСИ ОЛДИДА

Хитой Халқ Республикасининг Москвадаги элчихонаси вакиллари 8 февралда Москва заводлари, ўқув юртлари, илмий муассасалар делегацияларини қабул қилишни яна қўрқоқларча рад этдилар. Делегациялар митингларда қабул қилинган резолюцияларни топширмоқчи эдилар. Совет кишилари мазкур резолюцияларда Хитой маъмурларининг Совет Иттифоқига нисбатан ўтказаётган душманчилик кампанияси муносабати билан СССР ҳукумати берган баёнотни якдиллик билан маъқулладилар.

Лихачев номидаги автомобиль заводининг делегацияси элчихона биносига иккинчи марта келди. Автозаводликлар 6 февралда ҳам ўз резолюцияларини элчихонага беришга муваффақ бўлолмаган эдилар. Хитой дипломатларини «чўчитмаслик учун» элчихона эшикларига ниҳояти учта ишчи яқинлашиб келган бўлсада, барибир ҳеч ким уларнинг ҳузурига чиқмади.

ОММАВИЙ МИТИНГ РЕЗОЛЮЦИЯЛАРИНИНГ ТЕКСТИ РАДИОУСТАНОВКА ОРҚАЛИ БЕРИЛДИ

□ □

Шундан кейин автозаводликлар вакиллари автобусда келтирилган радиоустановка орқали хитойлик дипломатларга мурожаат қилишга мажбур бўлдилар. Заводда бўлиб ўтган митингда қатнашганларнинг ҳаммаси ҳам микрофондан гапиришди: ХХР элчихонасида қабул қилиш рад этилган резолюция ҳам ўқиб эшиттирилди.

Элчихона олдида тўпланган москваликлар деразалардан бирида резолюция текстини ёзиб олиш учун магнитофон ўрнатилганлигини пайқаб қолдилар. Ҳолбуки, элчихона ходимлари ишчиларни қабул қилганларида бу ҳужжатни икки кун илгариёқ олган бўлур эдилар.

«Трехгорная мануфактура», 1-давлат подшипник заводи делегациялари ҳам ўтказган митингларнинг резолюцияларини иккинчи марта келишларида ҳам тутқиза олмадилар. Москвадаги шу икки йирик корхона вакиллари ўз ўртоқлари—автозаводликларнинг радиоустановкаларидан фойдаланиш ва резолюция текстларини ўқиб эшиттиришга мажбур бўлдилар.

Росток камволь-пардозлаш фабрикасининг делегацияси митингдан тўппа-тўғри элчихонага келди.

Элчихона ходимлари эшикларини очмасдан ишчиларга қараб қичқирдилар:

— Сизни кўришни истамаймиз! Сиз билан гаплашишга хоҳишимиз йўқ!

«Серп и Молот» ва «Москабель» заводларининг ишчилари, Н. И. Пирогов номидаги иккинчи медицина институтининг студентлари, Бутуниттифоқ оғир машинасозлик лойиҳа-технология институтининг ходимлари ҳам митинг резолюцияларини топшира олмадилар. Шундан кейин резолюция текстлари Хитой элчихонасининг эшикларига ёпиштириб қўйилди.

Хитой Халқ Республикаси элчихонасининг вакиллари билан учрашишга муваффақ бўла олмаган Москва заводлари, фабрикалари институтларининг вакиллари ўзлари ясаган транспарантларини ғов панжара олдида ўрнатдилар. Фанера тахталарга кора бўёқ билан: «Хитойлик бузғунчиларга лаънат!» «Хитой гражданларининг Москвадаги иғвогарлик хатти-ҳаракатларидан ғазаб бўлдик!», «Мао Цзэ-дун қилган жиноятлари учун Хитой халқи олдида жавоб беради!» деб ёзилган.

Кўчада тўпланган москваликлар Хитой дипломатларининг қўрқоқлик қилганликлари туфайли ғазабланганликларини ошкора гапирдилар.

(ТАСС мухбири).

МИНГ ЛАЪНАТ!

ОЛМАЛИҚ, (ЎзТАГ). Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати мис саралаш фабрикасининг неча юзлаб ишчилари, хизматчилари, инженер-техник ходимлари Хитой маъмурлари томонидан совет гражданларига нисбатан қилинаётган бебошликка қарши норозилик билдириш учун 8 февраль тушки танаффус вақтида митингга тўпланишди. Митингни фабрика партия комитетининг секретари В. Прохоренко очди. Шундан кейин слесарь Н. Максименкога сўз берилди.

— Мен, — деди у, — Хитой Халқ Республикасининг Советларга қарши кампания ўтказаётган раҳбарларининг ҳаракатларидан жуда ғазабландим. Совет кишилари биринчи бўлиб Хитойга ёрдам қўлини узатганликларини улар эсларидан чиқариб қўйдилар. Биз, ишчилар Совет ҳукуматининг баёнотини қўллаб-қувватлаймиз. Совет кишилари сабр-тоқатининг чегараси бор.

Ремонт цехининг мастери Р. Носиров айтдики, Хитой маъмурлари СССР элчихонаси ходимларининг ва Пекиндаги бошқа совет муассасалари ходимлари ҳамда уларнинг оила аъзоларининг хавфсизлигини тўла таъминлаш учун дарҳол чора кўришлари керак.

Митинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияда иғвогарликни тезликда тўхтатишни талаб қилдилар. Митинг резолюциясини Хитойнинг Москвадаги элчихонасига юборишга қарор қилинди.

ИҒВОГАРЛАР ЖАВОБГАРЛИККА ТОРТИЛСИН

ДУШАНБА, 8 февраль. (ТАСС мухбири). Хитой маъмурлари ва қутуриб кетган безорилар томонидан Советларга қарши давом эттирилаётган иғвогарлик туфайли кўп кишининг иштироки билан тўпланган норозилик митинглари Тожикистон ССРда бўлиб ўтди.

Душанбадаги Оржоникидзе номли нефть машина-ускуналари заводининг ишчиси Н. Турсунов қуйидагиларни айтди:

— Биз Пекинда совет кишиларига нисбатан қилинаётган ўзбошимчалик ва ёвузликдан ғоят дарғазаб бўлдик. Биз ҳукуматимизнинг баёнотини тамомила маъқуллаймиз.

Металлистлар қабул қилган резолюцияларида Хитой маъмурларининг ҳаракатларига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирдилар.

Бошқа корхоналарнинг ишчилари, колхозчилар, олимлар Совет ҳукуматининг баёнотини қизғин қўллаб-қувватладилар.

РЕКОНСТРУКЦИЯ ТУГАЛЛАНДИ

Фарғона ёғ-мой комбинатининг ёғ оқлаш цехи реконструкция қилинди. Февраль ойининг дастлабки кунларидан янги кумуш ранг резервуарларга юқори сифатли ёғ қуйила бошлади. Иш жараёнлари такомиллаштирилди. Хом ашё пешма-пеш етказиб бериб турилса, энди цехда ўтган йилдагига қараганда 2 ҳисса кўп маҳсулот тайёрлаш мумкин. Меҳнат унумдорлиги 15-16 процент кўтарилади. Реконструкция вақтида ажойиб фильтрлар ўрнатилди. Улар ёрдамида чиқинди таркибида қолиб кетаётган ёғ 5-6 процент камаяди. Шу тариқа йил сайин 200 тонна ёғ тежалади.

Тажрибали мутахассис Владимир Козлов раҳбарлик қилаётган бу цех коллективи юбилей йилида янги марраларни кўзламоқда. Январь ойи плани ошириб бажарилди. Планга қўшимча 143 тонна ёғ ишлаб чиқарилди.

Б. МАҲМУДОВ.

Юбилейни муносиб кутиб олайлик

Сирдарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Маҳмудов Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарори муносабати билан область партия ташкилотининг вазифалари ҳақида доклад қилди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг қарорини якдиллик билан маъқулладилар. Юбилейга муносиб тайёргарлик кўриш юзасидан тадбирлар белгиланди.

(ЎзТАГ).

АҲИЛ КОЛЛЕКТИВ

Қўчқор Матниёзов бригадаси аъзолари дўстлигининг тарихи бор. Оҳангарон ГРЭСини қуришга киришилган кезларда Қўчқорга катта ишонч билдиришиб, уни бригадирликка тайинлашди. Лекин икки-уч арматурачи беришди-ю, қолган кишиларни янгидан қабул қилиб, уларга касб ўргатиш бригадирнинг ўзига юкланди. Шу тариқа мактабни янги тамомлаган Ғофир Қўзиев, Эрназар Умурзоқов, Валентин Прокаев ва Надежда Кочетковалар шогирд қилиб олинди. Улар қисқа вақт ичида 3-разрядли арматурачи ва электр пайвандчи бўлиб етишдилар.

Қўчқор Матниёзов уларга устоз бўлди. Энди бригада аъзоларининг кўпчилиги ёшлардан бўлсада, ҳар қандай топшириқни бажаришга қодир, дўст, иноқ кишилар эди. Бригада Оҳангарон ГРЭСининг ҳамма агрегатларини қуриб тамомлашда актив қатнашди. Агрегатлар пойдеворини тиклаш ишларини тезлаштиришга муносиб ҳисса қўшишди.

Ҳозир бригада аъзолари Оҳангарон сув омборининг Новгарзон тўғонини тиклашда қатнашишмоқда. Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советлар сайловлари шарафига оширилган мажбуриятлар олиб ишлаётган арматурачилар коллективи смена топшириқларини 160-180 процентдан бажараётир.

А. КОСТИЧЕВ.
Оҳангарон шаҳри.

«КОСМОС-141» ПАРВОЗДА

8 февралда СССРда ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-141» учирилди. Йўлдошда 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида область халқ контроли комитетларининг фан, маданият ва медицина бўлимлари штатсиз ходимларининг семинари бўлиб ўтди. Унда халқ назоратчилари ўз иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Суратда: семинар қатнашчиларидан бир группаси.

А. Тўраев фотоси.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ХУШХАБАРЛАР ЖАРЧИСИ

Меҳнаткашларнинг хонадонларига эрта тонгда биринчи бўлиб почтальон боради. У келтирган газета-журналларга нигоҳ ташланади, хат-хабарлар кўздан кечирилади. Билдириш хати олган пенсионерлар, кўп болали оналар алоқа бўлими томон йўл оладилар. Шу сабабли халқимиз почтальонларни хушхабарлар жарчиси, маърифат тарқатувчи деб атайди. Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида бу касбни шарафлаётган почтальонлар жуда кўп, уларнинг сафи тобора кенгаймоқда.

Бироқ айрим почтальонлар ўз вазифаларига совуққонлик билан қараяптилар, алоқа ходими деган шарафли номга доғ тушираяптилар. Шундайлардан бири Гурлан районидаги «Ўзбекистон» колхозининг почтальони Бекберган Ёқубовдир. У газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб бермади. Пенсионерлар, кўп болали оналарга тегишли билдириш қоғозини вақтида тарқатмади. Одамлар хат-хабарлар кетидан юриб сарсон-саргардон бўлишди. Афсуски, шу колхозда жойлашган алоқа бўлимининг бошлиғи Р. Жабборов меҳнаткашларнинг овозига вақтида қулоқ солмади. Редакция шу ҳақда олинган хатни текшириб чора кўриш учун Гурлан район алоқа бўлимига юборди. Олинган жавобда бундай дейилади.

Текширишда меҳнаткашларнинг хатида келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Якуни район алоқа узелида муҳокама қилиниб, Бекберган Ёқубов почтальонликдан бўшатилди. Р. Жабборов қаттиқ огоҳлантирилди. Алоқа хизматини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ҚАШҚАДАРЁ областида Муборак конида биринчи газ йиғиш пункти фойдаланишга топширилди. Ўндан ортиқ қудуқдан ана шу пунктга табиий газ келиб йиғилмоқда. Ҳар кеча-кундузда газ магистралига 5 миллион кубометрга яқин ёнилғи етказиб берилади. Чапдаги суратда: смена оператори Ҳурмат Илёсов пармалаш ишларининг боришини автомат-газокаротаж станциясидан кузатиб турибди. Ўнгдаги суратда: Наманган шойи тўқув фабрикасининг илғор ишчиси Абдупатто Собиров. У Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилиб, смена топшириқларини 1,5 ҳисса орттириб бажаришга эришмоқда.

А. Горокрик (ЎзТАГ) ва Р. Ашуров фотолари.

ТАЙЁРГАРЛИК СУСТ

«Совет Ўзбекистони» рейди

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг пахтакорлари беш йилликнинг биринчи йилини ажойиб ютуқлар билан якунладилар. Она-Ватанга салқам 300 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилдорлик ўтган йиллардагига нисбатан анча ошди.

Беш йилликнинг иккинчи босқичи бўлган юбилей йилини янада катта ғалабалар билан нишонлаш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Автоном Республика пахтакорлари ҳозир кўклам экишига тайёргарлик кўряптилар. Тўрткўл районидаги Максим Горький номли, Ильич номли, «Коммунизм», Беруний районидаги Киров номли колхозларда техника ремонти яхши ташкил қилинган. Ремонтчилар учун қулай маданий-маиший шароитлар яратилган. Бу хўжаликларда ремонт ишларининг суръати билан бир қаторда, сифатига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Ремонтдан чиқарилган автомашиналар, трактор тележкалари пешма-пеш дала ишларига жалб қилинмоқда, тобора кўпроқ маҳаллий ўғит тўпланмоқда ва далага ташиб чиқарилмоқда.

Лекин Автоном республикадаги ҳамма хўжаликларда ҳам техника ремонти ана шундай яхши ташкил қилинган, деб бўлмайди. Кўпчилик колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари қишни баҳона қилиб, ремонт ишларини тезлаштириш чораларини кўрмаяптилар. Баҳорга тайёргарлик Кегайли райони хўжаликларида айниқса талабга жавоб бермайди. Техника ремонти жуда суст боряпти. Мисол учун, Энгельс номли совхозни олайлик. Совхоз устахонасига ремонтчилар 2-3 кунлаб келишмайди. Директор вазифасини бажараётган бош агроном Ж. Исметов, партия комитети секретари У. Ортиқов, ишчилар комитети раиси Ж. Иброҳимов ўртоқларнинг қўли тўйидан бўшамаяпти. Тўғри, раҳбарлар ишчиларнинг тўйига бориши, унга бошчилик қилиши керак. Айни вақтда улар кўкламга тайёргарлик кўришни, ҳозирги куннинг энг муҳим вазифаси — техника ремонти эканлигини ҳам эсдан чиқармасликлари зарур. Чунки ҳадемай экиш-тикиш ишлари бошланади. Ўшанда техника тайёр бўлмаса экиш кейинга сурилиб кетади. Бу, ҳосилга катта путур етказади. Лекин раҳбарлар бу ҳақда ўйлашмаяпти.

Шуни айтиш керакки, совхоз раҳбарлари бултур кузданёқ хотиржамлик кайфиятига берилишган эди. Шу сабабли пахта майдонининг 65 проценти ғўзапоядан тозаланмай қолди. Улар бу кайфиятдан ҳамон қутилишгани йўқ. Маҳаллий ўғит жамғариш топшириғи энди 12 процент бажарилгани, техника ремонти соҳасидаги ачинарли аҳвол бунинг далилидир. Хўжаликда техника ремонтига эътибор берилмаётганини қуйидаги мисолдан ҳам кўрса бўлади. Мавжуд 80 та трактордан фақат 20 таси устахонага келтирилган. Ремонтталаб тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарининг 70 проценти ҳали бўлим ва бригадаларда қор тагида ётибди, уларни тезроқ устахонага келтириш ва созлаш ҳеч кимнинг хаёлига ҳам келмаяпти.

Шу райондаги М. Жуманазаров номли совхозда эса запас қисмлар етарли ва бошқа ҳамма шароит бўлишига қарамай, техника ремонти деярли бошлангани йўқ. Ж. Ҳамидуллаев директорлик қилаётган Куйбишев номли совхозда тракторчилар ва механиклар ремонт ишларига қатнашмасалар ҳам, ишлади, деб табелга киритилиб, давлатдан ҳақ олишган. Бу ерда 20 январгача битта ҳам трактор ремонт қилинмаган. Совхозда ўтган йилнинг тўртинчи кварталида ва шу йилнинг 1 февралигача 46 та ҳайдов тракторидан 10 таси, 40 та плугдан 4 таси ва 55 насосдан 22 таси ремонт қилинган. Улар ҳам комиссия томонидан қабул қилиб олинмаган. Жданов номли ва «Халқобод» совхозларида ҳам ремонт ишларининг суръати жуда паст.

Район партия комитетининг секретари П. Холмуродов, район ижроия комитетининг раиси И. Мадаминов ўртоқлар техника ремонтининг бориши билан қизиқмаяптилар. Ҳозиргача район хўжаликларидаги мавжуд 271 ҳайдов тракторидан 88 таси, 385 насосдан 91 таси, 333 плугдан 63 таси ремонт қилинган, холос.

Шуманай районидаги «Шуманай» совхози бу йил давлатга 10 минг тонна пахта сотиши керак. Бунинг учун кўклам экишига намунали тайёргарлик кўриш ва уни муваффақиятли ўтказиш зарур. Кўклам экишининг муваффақияти эса техникага боғлиқлигини совхоз раҳбарлари яхши билишади. Шундай бўлгани ҳолда бу ерда техникани тайёрлаш ҳаддан ташқари секин боряпти. Январь ойида график бўйича 54 ҳайдов ва чопиқ трактори, 14 насос ремонтдан чиқарилиши лозим эди. Амалда эса бирорта трактор ва насос тўла ремонт қилинмаган. Ремонтчилар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетган, улар устахонага хоҳлаган вақтларида келиб, истаган пайтларида кетишаверадилар. Ишда суръат ҳам, сифат ҳам бўлмаяпти.

Шунингдек, Беруний районидаги «Правда» колхози, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхози, Амударё районидаги Энгельс номли, «Партия XXII съезди» колхозлари, Қўнғирот районидаги «Қўнғирот», Свердлов номли, Чапаев номли, Чимбой районидаги «Октябрь 40 йиллиги», «Чимбой», «Кенес», Тўхтакўпир районидаги «Тўхтакўпир», Ленин номли «Москва» совхозларида ҳам техника ремонти қониқарсиз боряпти.

«Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси раисининг ўринбосари У. Муҳамедов ҳам техника ремонти суръатининг сустлигига запас қисмлар етишмаётганлиги сабаб бўляпти, деди. Бироқ гап жойларга бориб ремонт ишларини ташкил қилишда ёрдамлашиш ҳақида борганида у дудуқланиб қолди. Чунки ўртоқ Муҳамедов ҳам, бирлашманинг бошқа ходимлари ҳам районларга борганларида аҳвол билан танишиш, ишни тўғри йўлга қўйишда устахоналарнинг раҳбарлари ва мутахассисларига амалий ёрдам ҳамда маслаҳат бериш ўрнига, заявкалар тўплаш билан овора бўлишмоқда. Масалан, ўртоқ Муҳамедов яқинда «Узсельхозтехника» Хўжайли район бирлашмасига борганида ҳатто устахонага ҳам кирмади. Ваҳоланки бу ерда айрим тракторларнинг ремонти бошланганидан буён орадан 6 ой ўтганига қарамай, ҳали тамомлангани йўқ. Ўртоқ Муҳамедов бунинг сабабини суриштириб кўрганида яхши бўлмасмиди?

Умуман Автоном республикада техника ремонти жуда суст боряпти. 1628 та ҳайдов тракторидан ҳозиргача 804 таси, 1774 та чопиқ тракторидан 686 таси, 1960 плугдан 572 таси ремонт қилинди. Бульдозерлар, скрейперлар, экскаваторлар, бороналарнинг ремонти бундан ҳам суст. «Узсельхозтехника» Қорақалпоғистон АССР бирлашмаси раҳбарлари (раиси ўртоқ М. Рўзимбетов) устахоналарга запас қисмлар етказиб беришда сусткашлик кўрсатмоқдалар.

Қорақалпоғистон АССР партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари техника ремонтини тезлатиш юзасидан зарур чоралар кўришлари зарур. Чунки баҳорга саноқли кунлар қолди. Ҳадемай чигит ва бошқа экинлар экила бошланади. Техника тахт бўлмаса экишни вақтида бошлаб ва белгиланган муддатда тугаллаб бўлмайди. Буни эсдан чиқармаслик керак.

Р. ОМОНЖУЛОВ — «Жаш ленинчи» газетасининг ходими; У. ХУЖАНИЕЗОВ — «Совет Қорақалпоғистони» газетасининг ходими; С. ОЛЛОМОВ — «Совет Узбекистони»нинг штатсиз мухбири; Р. ЕШИМБЕТОВ — «Совет Узбекистони» мухбири.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди:

Авторлар коллективи. КПСС ТАРИХИ ОЧЕРКЛАРИ. Марксизм-ленинизм асослари мактаблари учун ўқув қўлланмаси. 478 бет, тиражи 50.000, баҳоси 70 тийин.

СОВЕТ ДАВЛАТ ҚУРИЛИШИ ВА ҲУҚУҚИ АСОСЛАРИ. Партия маорифи шохобчалари учун ўқув қўлланмаси. 408 бет, тиражи 20.000, баҳоси 64 тийин.

СИЁСИЙ БИЛИМ АСОСЛАРИ. Партия ўқуви системаси учун. 304 бет, тиражи 100.000, баҳоси 64 тийин.

Х. Дониёров, С. Мирзаев, С. Шермуҳамедов. АДАБИЁТ ВА САНЪАТДА ЛЕНИНЧА ПАРТИЯВИЙЛИК ПРИНЦИПЛАРИ. 184 бет, тиражи 5.000, баҳоси 51 тийин.

Х. Воҳидов. ЎЗБЕК МАЪРИФАТПАРВАРЛАРИНИНГ СОЦИОЛОГИК ҚАРАШЛАРИ. 95 бет, тиражи 5.000, баҳоси 15 тийин.

Э. Юсупов. ОДАМНИНГ ПАЙДО БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА ФАН ВА ДИН. Иккинчи нашри, 30 бет, тиражи 10.000, баҳоси 5 тийин.

А. Ғафуров. ҲАЙВОНЛАР ҲАҚИДА ФАН ВА ДИН. 60 бет, тиражи 5.000, баҳоси 5 тийин.

А. Умаров. БОЛГАР САБЗАВОТЧИЛАРИНИНГ ТАЖРИБАЛАРИ. 52 бет, тиражи 5.000, баҳоси 9 тийин.

ҚОРАСУВДАГИ паррандачилик фабрикаси ҳар куни 40 минг дона тухум етказиб беряпти. Бу суратда: илғор товуқбоқар Елена Абрамовани кўриб турибсиз. Унинг бир ўзи ҳар куни 3 минг донадан зиёдроқ тухум топширяпти.

И. Глауберзон фотоси.

ҚУРУВЧИЛАР КЕНЖАСИ

Қурилиш майдонида иш қизғин. Ишчиларнинг бири ғишт тахлаяпти, иккинчиси кўтарма кран ёрдамида пойдеворга темир-бетон «ёстиқ»ларни жойлаштиряпти, учинчиси бўш қолган оралиқларни бетон қоришмаси билан тўлдирмоқда, тўртинчиси .. хуллас ҳамма ўз иши билан банд.

Профессионал-техника билим юрти учун мўлжалланиб, Луначарское кўчаси ёқасида қурилаётган бу объектда 159-қурилиш трестига қарашли 8-қурилиш бошқармасининг Анестис Антонис бригадаси ишламоқда. Бригадир ўз коллективининг аҳиллиги ва меҳнатсеварлигидан қувона-қувона сўзлар экан, илғор ишчилар Халиқа Насибуллина, Маҳмуд Боботоев ва Жамила Саитоваларнинг номини ҳурмат билан тилга олди. У гапини тамомларкан:

— Ҳаммасидан ҳам кенжамиз Турсунойнинг ғайратига балли, — дея қўшиб қўйди.

Мен ишчилар орасидан ўша кенжа қизни қидира бошладим. Буни карвон боши дарров пайқади шекилли, гап қотди.

Мана буёқда, — қўлларини иморатнинг бир бурчаги томон чўзиб кўрсатди у, — ўша бизнинг Турсуной бўлади.

Ҳақиқатдан ҳам иморатнинг нариги четида ғишт терувчи уста Маҳмуд ака Боботоев бурчак кўтармоқда эди. Унинг ёнида юзлари чўзиқ, оқ-сариқдан келган, нозиккина бир қиз турар ва бутун вужуди билан уста ишини кузатиб турмоқда эди. Гўё устоднинг бу эпчил қўлларида бир сеҳр бору, у шунин пайқаб олмоқчидай.

Маҳмуд ака бино бурчагини бир оз кўтариб олгач, челакдаги лойни тўғри девор устига тўкиб, текислади-ю, «қани, бошла!» дегандай, ёнидаги қизга имо қилди.

Эндигина 18 баҳорни кўрган, коллективнинг кенжа қизи — Турсуной аввалига режа ипини бир ғишт юқори кўтарди, сўнгра узатиб турилган ғиштларни девор устига бирин-кетин тера бошлади.

Бу — касб сари қўйилган дастлабки қадам эди. Девор устига қўйилаётган ғиштлар унинг кўзига чакки тушаётгандай туюлар, шунинг учун ҳам у устозига тез-тез назар ташлаб қўярди. Аммо устоз лабларида табассум учқунлари билан хотиржамгина турарди.

Турсуной Неъматованинг қурилишда ишлай бошлаганига эндигина беш ой бўляпти. Лекин у ўзининг зийраклиги, ғишт терувчидек камтарона касбга чинакам ихлос қўйиб ишлаётганлиги туфайли коллектив ўртасида обрўли кенжа қиз бўлиб қолди.

Ойлар кетидан ойлар, йиллар кетидан йиллар ўтар, кенжа қиз меҳнат мактабида тобланиб, коллективда олган меҳнат кўникмалари сайқаллашиб устози билан бир сафда турадиган бўлиб қолар. Шунда пахтакорлар ўз Турсунойи билан фахрланганларидай, бинокорлар ҳам ўзларининг Турсунойлари билан эл-юртга довруғ солурлар.

М. НОРХЎЖАЕВ,
ишчи.

МЕРОСИМИЗ ДУРДОНАЛАРИ

АДИБ АҲМАД ТУҲФАСИ

(«Ҳибат ул-ҳақоиқ» — «Ҳақиқатлар ҳадяси» XII аср ўзбек адабиётининг қимматли ёдгорлиги)

Тарихнинг шундай саҳифалари борки, улар ҳали ўқилмаган. Шунинг учун ҳам ўша замонлардаги ота-боболаримизнинг турмуши, кундалик фаолияти, ижод ва меҳнати тўғрисида мукаммал ва муфассал тасаввурот туғилмай келади. Аммо бизгача етиб келган айрим асарлар бу номаълумликни сал четлатадилар. Улар олисларда милтиллаб кўринган чироқдек атрофга шуъла берадилар ва ўтмиш тарих йўлларидан бораётган тадқиқотчига ягона нишон бўлиб хизмат қиладилар.

XII аср. Муҳташам Қорахонийлар давлати барбод бўлган. Тескаричи руҳоний садрлар, урушқоқ феодаллар юзага келтирган бошбошдоқлик, тарқоқлик Ўрта Осиё халқларига қимматга тушди.

Қадимий Боласоғун, Шош (Тошкент), Фарғона, Зарафшон ва Қашқадарё воҳалари тажовузкор қорахитойлар томонидан босиб олинди.

XIII аср бошларида эса Ўрта Осиё Чингизхон қўшинининг ҳужуми остида қолади. Энди ривож топиб келаётган Хоразм империяси бу лашкар зарбалари остида чилпарчин бўлиб кетди. Шундай нотинч бир шароитда маданият, илм, фан, шеър ва санъатнинг юксалиши жуда қийин. Лекин халқ даҳосини ҳеч нарса бўғиб қўёлмайди. У ижод этишда давом этади, чор атрофига маърифат нурларини сочади. Адиб Аҳмад Югнакий яратган «Ҳибат ул-ҳақоиқ» («ҳақиқатлар ҳадяси») асари бунинг айнан мисолидир.

Бу асарнинг уч қўлёзма нусхаси бизгача етиб келган. Булардан бири Мир Ҳайдарнинг «Маҳзан-ул-асрор» достони, XV аср ўзбек шоирларидан Лутфий, Саккокийларнинг ғазаллари билан биргаликда бир муқова қилинган. Иккинчиси эса уйғур ёзуви билан ёзилган бўлиб, Зайнул-обидин Ибн Султонбахт деган киши томонидан 848 (1444) йили Самарқандда кўчирилган. Учинчи қўлёзма араб ёзувида кўчирилган. Ҳар учала қўлёзма ҳозир Стамбулда (Туркия) сақланади.

«Ҳибат ул-ҳақоиқ» лотин ёзувида французча таржимаси билан 1906 йили Туркияда нашр этилди. 1907 йили С. Петербургда В. В. Радлов ҳам уни французча таржимаси билан бостириб чиқарди.

Бу қадимий ёдгорлик юзасидан Россия, Польша, Англия, Туркия шарқшунослари анчагина тадқиқот ишлари олиб борганлар.

Ўзбекистонда «Ҳибат ул-ҳақоиқ» асаридан парчалар ўзбек адабиёти тарихига оид хрестоматия ва антологияларда қайта-қайта нашр этилди. Олий мактабларнинг ўзбек адабиёти тарихи программасига киритилди. Н. М. Маллаевнинг «Ўзбек адабиёти тарихи» дарслигида бу китоб ҳақида қимматли мулоҳазалар бор.

Филология фанлари кандидати Қ. Маҳмудов «Ҳибат ул-ҳақоиқ»нинг грамматикасига оид тадқиқот ишларини амалга оширди, унинг илмий-танқидий текстини тайёрлади ва ҳозирги ўзбек тилига ағдарди. Бу муҳим иш тез орада босилиб чиқса илмий жамоатчилик учун жуда фойдали манба бўлиб хизмат қилар эди.

Китобда авторнинг номи Адиб Аҳмад деб аталган. Эҳтимол Адиб унинг тахаллуси ёки лақаби бўлса керак. Шоир отасининг номи Маҳмуд бўлган. Демак шоирнинг тўла номи Адиб Аҳмад Маҳмуд ўғли бўлади. Унинг туғилган жойи Югнакдир. Бу жойнинг қаерда экани тўғрисида турли фикрлар бор. Айрим олимлар уни Самарқанд атрофидаги «Югнак» деган жой билан боғлайдилар. Баъзилар Симъёндаги «Юганк» деган жой, дейдилар. Яна бир тахмин бўйича Тошкент атрофидаги «Угнак»дан келиб чиққан. Фарғона томонда ҳам «Югнак» деган жой бор деб, шунга ҳам нисбат берилмоқда.

Адиб Аҳмад Югнакий кўзи кўр ҳолда туғилган. Лекин бу Аҳмадга ўз даврининг таниқли шоири бўлиб етишувига халал бермади. Навоийнинг «Насоим ул-муҳаббат» ва «Муншоот» асарларида Адиб Аҳмад Югнакий тўғрисида сўз бор. Шундан маълум бўлишича Адиб Аҳмад ижоди XV асрда ҳам анча шуҳрат қозонган ва Навоийдек зотларнинг эътиборига сазовор бўлган.

Адиб Аҳмаднинг ҳозирча бизга маълум бўлган асари битта «Ҳибат ул-ҳақоиқ»нинг ўзи. Бу асарни барча тадқиқотчилар XII асрга мансуб деб фикр қиладилар. Чунки, у ҳам бадиий характери, ҳам тили, ҳам тузилиш тартиби билан 1069 йили ёзиб тугалланган «Қутадғу билик» достонига (муаллифи Юсуф Хос Ҳожиб) жуда яқин туради.

«Ҳибат ул-ҳақоиқ»нинг бизга маълум нусхаси ҳаммаси бўлиб 256 байтдан иборат. Уларнинг кўпчилиги насиҳатомуз шеърлардир. Бу китобнинг мундарижасидан ҳам кўриниб туради. Биринчи боб «Илмнинг фойдаси ва жаҳлнинг зарари тўғрисида»; иккинчи боб «Тилни тийиш кераклиги ва бошқа шу тарздаги расм ва одоблар ҳақида»; учинчи боб «Дунё ўзгаришлари аҳволларининг хилма-хиллиги»; тўртинчи боб «Сахийликнинг мақтови ва бахилликни танқид қилиш»га бағишланган. Сўнгги боблар «Одоб ва яхши хулқлилик қоидалари, турли мавзудаги мазмунлардан иборат шеърлар»дан ташкил топган. Шоир китобнинг бутун мазмуни «одоб, панд сўзи» эканини алоҳида таъкидлайди. Ана шундай панд сўзларнинг биринчиси илм-маърифатни тавшиқ этишдан бошланади. У илмли кишиларни улуғлаб, уларни «Баҳоли динор» («Қимматли маблағ») деб атайди. Илмли кишиларнинг фазилатларини таърифлаб жуда образли ифодалар топади. Шоирнинг айтишича кишига илм эгаси бўлишлик унга мазмун ва аҳамият бағишлайди. Бу худди сер илик суякка ўхшатилади. Дарҳақиқат, иликсиз суяк кимга керак.

Шоир ёзади:

Сўнгакка йиликдек, эранга билик,
Эран кўрки ақл, ул сўнгакнинг йилик.
Биликсиз — йиликсиз сўнгактак қолиғ
Биликсиз сўнгакка сўнулмас илик.

Маъноси:

Йигитга билим, сўнгакка илик (кераклигидек зарур)
Йигит кўрки ақл, сўнгак (кўрки) илик.
Билимсиз (киши) иликсиз сўнгак каби қуруқдир,
Иликсиз сўнгакка қўл узатилмайди.

Шоирнинг фикрича илм ва маърифат кишиликни юксаклик сари бошлайди. Билимсизлик, жоҳиллик эса аксинча, уни тубанлик сари етаклайди:

Билиг бирла олам юқар йўқлади,
Биликсизлик эрни чўқарди, қуди.

Маъноси:

Билим билан олам юқорига кўтарилди,
Билимсизлик кишини тубанлаштирди, кусгинди қилди.

Лекин шуни қайд этиб ўтиш керакки, Адиб Аҳмад ўзининг ана шундай фойдали панд-насиҳатларини тез-тез тангри ва расул оти билан боғлайди, уларга мурожаат қилиб ўз фикрининг ҳақ эканини тасдиқлашга ҳаракат қилади. XII—XIII аср шароитида, садрлар ва руҳонийлар ҳокимияти кучайган пайтда бу ҳол табиий эди.

Биз учун муҳими бу фикрларнинг туб мазмунидир. Ифода шакли эса шароит тақозоси билан юзага келажаги ҳар бир онгли киши учун маълум нарса.

Адиб Аҳмад тил, сўз, муомиланинг аҳамиятига махсус бир қисм бағишлаган. У тилингни маҳкам тут, тоқим тишинг синмасин, деб маслаҳат беради. («Тилинг бекта тутгил, тишинг синмасин».) У тил туфайли етказилган озор ўқ жароҳатидан каттиқроқдир, деб билади. Шунинг учун ҳам:

Учуктирма эрни тилинг, бил, бу тил
Башақтурса, бутмас, бутар ўқ баши.

Маъноси:

Кишини тил билан ўзингга ўчакиштирма, билгилки, тил яраласа у жароҳат тузалмайди, ўқ жароҳати эса битиб кетади, деб ёзади. Адиб Аҳмад катта мансабга эришган кишиларга кеккаймасликни, ўзининг ўтмиш машаққатли кунларини хотирдан чиқармасликни маслаҳат беради. Уларни катта-кичикка баравар, силлиқ муомила қилишга ундайди:

Улуғлиниа етсанг ёнгилма ўзинг,
Қали кийсанг атлас, унутма бўзинг.
Улуғ бўлдугинг жо тузукроқ бўлиб,
Улуғқа, кичикка силиқ тут сўзинг.

Маъноси:

Улуғ даражага эришсанг,
Ўзингни унутиб қўйма.
Атлас кийган вақтингда бўз (кийган пайтларингни) эсингда тут.
Улуғ бўлган вақтингда тузумли бўлиб
Катта-кичикка мулойим сўзлаб (яхши муомила) қил.

Шуни унутмаслик керакки, «Ҳибат ул-ҳақоиқ» Сипоҳсоларбек деб аталмиш ҳукмронга бағишлаб ёзилган ва Аҳмад Югнакий бу китобни битириб ўша Бекка тақдим этган. Модомики, шоир ана шундай китобда бекни мақташ, таърифлаш ўрнига юқоридагидек аччиқ насиҳатларни очиқ-ошкор айтар экан, унинг қанчалик қўрқмас, дадил ва ростгўй одам бўлгани, фақат турмуш ҳақиқатинигина куйлагани аниқ кўриниб туради. Шоир бекни ғазаб ва кин ўтини ёқмасликка, адолат, совуққонлик ва оқиллик билан ҳукм чиқаришга ундайди:

Езуглиқ кишининг ёзугин кечур,
Адоват кўкини қазиб кес, кўчур.
Ёлинланса тутмуб ғазаб, кин ўти
Ҳалимлик сўйин соч, ул ўтни ўчур.

Маъноси:

Гуноҳ қилган кишининг гуноҳини кечир,
Душманлик кенини кавлаб кесиб кўчириб (ташла)
Ғазаб, кийна ўти ёлқинланса,
Мулойимлик сувини сочиб у ўтни ўчиргин.

Шунинг билан бирга шоир кишиларни ўзига улфат, ҳамсуҳбат топишда ҳушёр бўлишга ундайди. Уларга ёмонлардан ҳазар қилиш, четланиш керак, чунки ёмонлар сени ҳам ёмон қилиқларга ўргатадилар, деб дўстларча огоҳлантиради:

Эсизга ёвума эсиз суҳбати
Сени туркин эсиз қилиғлиғ қилур.

Маъноси:

Ёмонга яқинлашма, ёмонлар суҳбати
Сени ҳам тезда ёмон қилиғлиқ қилиб қўяди.

Аммо шоир реал воқеликнинг ичида яшар, ундаги мавжуд қарама-қаршиликларни кўрар, яхши ниятлар, интилишларнинг амалга ошмаётганидан афсус қилар эди. Адиб Аҳмад ўзи яшаган замонда вафо камайиб, жабр-жафонинг кўпайиб борганини қуйидаги жуда мазмундор ва образли сатрларда куйлайди:

Вафо йўли суглуб қуриб йўллари
Жафо тўлди тошти денгизтин адиз.

Маъноси:

Вафо йўли қуруқшаб йўллари қуриди
Жафо денгиздан ҳам ортиб тўлиб тошиб кетди.

У дунёда душманлик, жафо, жабр ана шундай кўпайиб кетганидан қаттиқ таъсирланади, бирор вафоли киши қолмаганини маъюсона қайд этади:

Очун тўлди адвон жафо-жавр била
Қани бир вафолин, бор эрса тила.

Маъноси:

Дунё душманлик, жафо, жабр билан тўлди.
Бирор вафоли қани, бор бўлса сўраб топгин.

Шоирнинг бу мисралари чуқур мазмун ва умумлашма фикрларга эга. Унинг норозилик тўла фиғони овози ундан кейинги асрларда яшаган қанча-қанча илғор фикрли шоир ва мутафаккирлар қалбида акс садо топган эди.

«Ҳибат ул-ҳақоиқ» аруз вазнида ёзилган. Лекин мисраларнинг жойлашув тартиби маснавий (иккилик) йўлида эмас, балки рубоий (тўртлик) йўлида тузилган. Ҳолбуки XII асрдаги дидактик поэма «Қутадғу билик» ҳам, кейинги асрлардаги катта асарлар ҳам ҳаммаси маснавийда яратилган эди. Бу ҳол Ўрта Осиёда XII асрда туркий тилда яратилган шеърий асарларнинг шакли тўғрисида бирканча мулоҳазалар туғдиради. Жумладан рубоий шеърий шаклининг ана шу халқлар ижодидаги дастлабки кўринишлари ва тадрижий ривожидан бир нишона бўлиб хизмат қилади. Тўртликларда бадиий такрор кўпроқ учрайди. Қофиялар равон, шеърлардаги сўз туркумлари мураккаб ва сунъий бадиият асосида эмас, балки имкон борича кундалик турмушда қўлланиладиган ифодалар ва тушунчалар асосида тузилган. Бу шоирнинг ўз асарини кенг ўқувчилар оммасига яқин ва тушунарли қилишга интилганидан дарак беради.

Ҳақиқатгўй шоирнинг «Ҳақиқатлар ҳадяси» китоби унинг ўз севган халқига бағишлаган бебаҳо туҳфасидир.

Шунинг учун ҳам халқимиз уни саккиз юз йилдан буён ўз қалбида меҳр билан ардоқлаб келмоқда.

Азиз ҚАЮМОВ,
филология фанлари доктори.

ҲАР ТЎҒРИДАН БИР ШИНГИЛ

Андижон область, Янгиқўрғон районидаги Нариманов қишлоқ Советининг О. Нарзуллаев, У. Ҳасанов, Ж. Мирзаев, А. Абдумаматов сингари ишчан депутатлари ташаббуси билан қисқа вақтда 8 километрли қишлоқ йўли асфальт қилинди. «Ленинизм» колхози хонадонлари тўла электрлашди. Янгиқўрғон — Пишқўрғон маршрути бўйлаб автобус қатнови йўлга қўйилди.

Қ. Маликов.

Китоб посёлка Советида жамоатчилик кучи билан маҳаллаларда тўртта катта чойхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

М. Қодиров.

ПАУЛЮС ТАНЛАГАН ЙЎЛ

И. САВЕЛЬЕВ.

Паулюснинг бу фаолияти ҳарбий асрга тушган генераллар ва офицерлар реакцион қисмининг жаҳлини чиқарди. ГФР бундесверининг бўлажак бош инспектори, ашаддий нацист, ҳарбий жиноятчи Ферч сингарилар фашизмга қарши фаолиятни сусайтиришга, уни бадном қилишга уриндилар, актив антифашистларга Германияга қайтганингиздан кейин сизлардан ўч оламиз деб дўқ-пўписалар қилдилар. Бу дўқ-пўписалар аввало Фон Зейдлиц, Паулюс ва уларнинг яқин сафдошларига қаратилди.

Маълумки, асосий ҳарбий жиноятчилар устидан Нюрнбергда бўлган суд процессида ҳимоячилар нацизмни турли йўллар билан оқлашга уриндилар, тарихни бўяб кўрсатмоқчи бўлдилар, ҳамда гитлерчи галаларнинг Европа мамлакатларига хиёнаткорона ҳужумини «мажбурият остида қилинган иш» деб кўрсатишга уриндилар. Бундай гаплар айниқса Совет Иттифоқига нисбатан кўпроқ айтилди. 1946 йилнинг 8 январида Паулюс Совет ҳукуматига Гитлер бошлиқ нацистлар қўмондонлигининг агрессив жиноий ҳаракатларини фош қилувчи ариза билан мурожаат қилди. Нюрнберг процессидаги совет қораловчиси нацистчи давлат ва унинг қуролли кучларининг қароқчилик моҳиятини фош этувчи ҳужжат сифатида бу аризани кўрсатди. Бундан ташқари, нацистчи бошлиқлар ва ташкилотларнинг процессни чўзиб юбораётган ҳимоячилари найранг ишлатиши мумкинлигини олдиндан эътиборга олиб, совет қораловчиси Паулюсни юқорида айтилган гапларни тасдиқлаши учун Нюрнбергга чақирди.

Паулюснинг суд мажлисида гувоҳ тариқасида қатнашиши айбланувчилар ва улар ҳимоячиларининг эсхонасини чиқариб юборди. Паулюс сўзга чиқиб, СССРга қарши агрессия қандай тайёрланганлигини фош қилиб ташлади. Унинг бу сўзлари бутун дунёдаги барча софдил кишиларга маъқул тушди. Шундай бўлиши ҳам керак эди. «Барбаросс плани»нинг авторларидан бири бўлган кишининг ўзи очиқдан-очиқ бундай деди: «Биз ҳеч кимга таҳдид қилиш ниятида бўлмаган Совет Иттифоқига қарши ҳужумга тайёрландик!.. Бундан мақсад, — деб таъкидлади Паулюс, — рус территориясини мустамлака, эксплуатация қилиш ҳамда ресурсларга эга бўлишдан иборат бўлиб, бу ҳол Ғарбдаги урушни тугаллаш... Европада Германиянинг танҳо ҳукмронлигини ўрнатиш имконини бериши керак эди».

Учинчи рейх бошлиқларининг ҳар томонлама тарафини олувчи кўпгина «гувоҳлар»дан фарқли ўлароқ, Паулюс Гитлерни ва нацистчи вермахт бошлиқларини дадил фош қилиб ташлади. Ҳимоячилар Паулюсга: «Москвада ҳарбий академияда дарс бердингизми?» «Москвада бирон лавозимда ишладингизми?» ва шунга ўхшаш иғвогарликдан иборат бўлмағур саволларни бериб чалғитмоқчи бўлдилар. Лекин бундан ҳеч нарса чиқмади. Паулюс бундай иғволарга учмади.

Шундан кейин Паулюс номининг ўзигина ўша вақтларда Гитлер ва унинг тарафдорларининг энсасини қанчалик қотирган бўлса, кейинчалик Ғарбий Германияда милитаризмни қайта тиклаш тарафдорларининг энсасини ҳам шунча қотирди.

Нюрнберг процессидан кейин Паулюс Совет Иттифоқига қайтди ва ҳарбий сиёсий масалалар билан шуғулланди. Ўша вақтда ёзган асарларидан бирини Гальдернинг «Гитлер лашкарбоши сифатида» китобини танқид қилишга бағишлади. Бу асар совет матбуотида эълон қилинди. Унда Паулюс агрессив уруш учун нацистчи қўмондонлар жавоб бериши кераклигини яна бир бор таъкидлаб ўтди. Паулюс марксизм асарлари билан танишди, Ленин асарларини ўқиди, совет кишиларининг ҳаётини ўрганди, рассомлик билан шуғулланди.

1953 йилнинг октябрида репатриация вақтида Паулюс ГДРда яшаш ва ўзининг бутун кучини немис ерида биринчи бор барпо этилган янги, тинчликсевар ишчи ва деҳқонлар давлати қурилишига бағишлаш хоҳишини билдирди.

Паулюс Совет Иттифоқидан кетишдан олдин баёнот билан чиқиб, унда Ғарбий Германияда амал қилаётган милитаризмни тиклаш сиёсатини қоралади, Германияни тинч йўл билан бирлаштириш учун, тинчликсевар янги Германия учун курашажаклигини билдирди. Баёнотнинг охирида бундай дейилган: «Совет Иттифоқидан кетар эканман, совет кишиларига шуни айтиб, юрагимни бўшатиб кетмоқчиман: «Мен кўр-кўрона итоат орқасида мамлакатингизга душман бўлиб келган эдим, энди эса мамлакатингизга дўстингиз келиб кетди деб билинг».

Паулюс Ватанига қайтгач, ёш республиканинг мудофаа кучларини барпо этишда актив қатнашди, ҳарбий-сиёсий темаларда лекциялар ўқиди, ГДРнинг ижтимоий ҳаётида қатнашди.

Собиқ фельдмаршалнинг сиҳат-саломатлиги, аввало, чексиз иккиланишлар ҳамда Сталинград қуршовидаги етишмовчиликлар натижасида, кейин эса нацизмга қарши кураш натижасида анча заифлашиб қолган бўлса-да, сўнгги кунларигача ўзининг бутун куч-ғайратини немис халқининг фаровонлиги учун, янги, тинчликсевар Герман давлати учун, герман—совет дўстлигини мустаҳкамлаш учун сарфлади.

Фридрих Паулюс бундан ўн йил муқаддам, 1957 йилнинг 1 февралида вафот этди.

Паулюснинг ҳаёти Гитлерга чексиз содиқ, нацистчи ҳарбий қўмондонликка сўзсиз итоат этувчи, Сталинград қуршовининг оғир синовларидан ўтган, аввалига бир қадар бўлса, кейинчалик тобора кўпроқ шубҳага тушган, реал фактларни ақл билан ва объектив равишда ўрганиб, анализ қилиб чиққан нацистчи генерал босиб ўтган оғир йўлни кўрсатади. Бу йўл уни нацизмга ва унинг издошларига қарши, янги, озод ва тинчликсевар Германия — Германия Демократик Республикасини қуришда актив қатнашишга олиб келди.

Паулюс Ғарбий Германияда ўтказилаётган чиркин милитаристик ва реваншистик сиёсатни, нацизмни тиклаш сиёсатини фош қилганлардан биридир. Унинг Германиянинг ғарби ва жанубидаги кўпгина сафдошлари неонацизмнинг йўли ҳалокатга олиб боражаклигини англаб, тинчлик ва демократик тараққиёт учун, немис ватанининг озодлиги учун кураш йўлига ўтдилар. Келажак шуларнинг қўлида.

(«НЕДЕЛЯ»дан).

Боши «Совет Ўзбекистони»нинг 8,9 февраль сонларида.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ИҒВОГАРЛАР ТИНИБ-ТИНЧИМАЁТИР

Хитойдан қайтиб келганларнинг айтганлари

Хитой Халқ Республикасидаги совет элчихонаси ва бошқа совет муассасалари ходимларининг оила аъзоларидан охирги группаси 7 февралга ўтар кечаси Пекиндан Москвага келди. ТАСС мухбирлари Пекиндан қайтиб келган бир қанча совет гражданлари билан суҳбатлашдилар.

Хитой Халқ Республикасидаги СССР элчихонаси биринчи секретарининг рафиқаси П. Г. Смирнова: 26 январдан бери хотинлар ва болалар совет элчихонаси территориясидан шаҳарга чиқа олгани йўқ. Элчихона олдида кечаю-кундуз йиғин, намойишлар бўлиб турди. Ёниб турган нарсаларни элчихона территориясига улоқтираверишди.

Самолётга билет олиш учун бораётган ходимларимизга қарши Пекин кўчаларида иғвогарликлар қилинганидан кейин шаҳарда юриш жуда хатарли бўлиб қолди. Кўпгина мамлакатларнинг дипломатлари бизга ҳамроҳ бўлиб келишди. Аэропортга етиб келишимиз билан бизни бир неча минг кишидан иборат безорилар оломони ўраб олди. Мао Цзэ-дун сўзларини қайта-қайта бақириб ўқиш, радио карнайлари билан кучайтириб эшиттирилаётган вас-вас бақириқлар, бизнинг шаънимизга дўқлар қилиш бир ярим соат давом этди.

Қариндош-уруғларимиз ва ёр-биродарларимиз билан учрашиб нақадар бахтиёр бўлганлигимизни тасаввур қилишингиз мумкин. Самолётимиз Иркутскда, Омскда қўниб ўтганида у ерда бизни қизғин кутиб олишди. Мана шунинг ўзи ҳам партия ва ҳукуматимиз совет кишиларига қилаётган ғамхўрликнинг ёрқин далили бўлди. Бизни мушкул аҳволда қолдирмасликларига ишончимиз комил эди.

Пекиндаги Совет муассасаси ходимининг рафиқаси Д. К. Зайцева: бир дақиқа ҳам дам ололмайдиган бўлиб қолган эдик. Ухлашнинг ҳам имкони қолмаган эди. Хунвэйбинларнинг радио карнайлари орқали кучайтирилган овозлари ҳар кун кечаси совет элчихонаси олдида бақириб турди.

Кейинги кунларда биз элчихонадан чиқолмайдиган бўлиб қолдик. Лекин совет коллективининг турмуши одатдагидек давом этаверди. Элчихонамизда ишлаб турган хитой хизматчилар ишни ташлаб кетиб қолганидан кейин мен буфетчи бўлиб ишлай бошладим. Хотинларнинг ҳаммаси ишга тушиб кетди. Биримиз ошпаз, биримиз уборщица, биримиз идиш ювувчи бўлиб ишлайвердик.

Инглиз тили муаллими Е. В. Вишинская: ғоят қийналдик. Элчихонамиз ходимлари тушган машиналарни қутурган оломон йўлни тўсиб тўхтатганлигини, безорилар бир неча соат автомобилларни ушлаб туриб одамларни машиналардан чиқармай қўйганликларини ўз кўзим билан кўрдим.

Тўхтовсиз иғвогарликлар ва ҳақоратларнинг чеки бўлмади. Шу нарса диққатга сазоворки, хунвэйбинларнинг раҳбарлари келиши билан уларнинг ҳуружлари авжига чиқди. Хитой ёшлари совет халқи билан хитой халқи ўртасида жанжал чиқаришга уринаётган муайян гуруҳнинг таъсири остида турибди, деган хулосага келдик.

ЧИТА, 7 февраль. Пекин — Москва поездини хунвэйбинлар Маньчжурия станциясида 12 соат тўхтатиб қўйганликлари илгари хабар қилинган эди. Бугун ТАСС мухбири ўша поезд пассажирлари билан учрашди.

Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия вакили — поляк армиясининг офицери Николай Боровик бундай деди:

— Хунвэйбинларнинг безориликлари мени таажжублантиришдан кўпроқ ғазаблантирди. Чет мамлакатларда биринчи марта бўлган киши эмасман. Лекин бунақа безориликни ҳеч қачон кўрмаганман ва аминманки, бундан буён ҳам кўрмайман. Жиловсиз безориларгина шунақа қилиқлар қилиши мумкин. Хунвэйбинлар орасида армия вакиллари ҳам бор эди. Лекин улар тартиб ўрнатиш уёқда турсин, аксинча ўзлари хунвэйбинларни гиж-гижладилар.

Болгариялик бир оила ҳам шу поездда ватанига қайтиб келаётир. Шу хотин болаларини бағрига босиб бундай деди:

— Мен бунақа бемаънiликни умримда кўрган эмасман. Хитой территориясидан ўтиб келаётган кунларимда энди бу жойларни елкамнинг чуқури кўрсин, деб қасд қилиб қўйдим.

(ТАСС мухбирлари).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Бугун Пекиндаги совет элчихонаси олдида советларга қарши машмаша бошланганига икки ҳафтадан ошди. Элчихона қамалда турибди. Элчихона ва унга ёндош кўчаларнинг бутун деворларига Советларга қарши қабиҳ шиор ва плакатлар ёпиштириб ташланган. Хунвэйбинлар оломони совет кишилари шаънига дўқ-пўписа гапларни талваса билан бақирмоқдалар. Элчихона олдида гулханлар бурқсиб турибди. Элчихона дарвозаси олдида худди ку-клукс-кланчиларнинг васвасасидаги сингари, совет кишиларининг тасқара тасвирлари ёндирилмоқда. Бутун шаҳарда автомашиналарга ўрнатилган радиокарнайлардан Совет Иттифоқига қарши ғаразли қичқириқлар эшитилиб турибди.

Кеча қардош социалистик мамлакатлардан бўлган ўртоқлар тушган бир неча автомашина безорилар оломони орасини ёриб ўтиб, қамалдаги совет гражданлари ҳузурига киришга муваффақ бўлдилар. Бу нарса Хитой маъмурларини янада қутуртириб юборди. Бугун давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг ҳамма қабул қилган нормаларига риоя қилиш вазифаси ҳам зиммасига юклатилган ХХР ташқи ишлар министрлиги Пекиндаги социалистик мамлакатларнинг дипломатларига «эслатма» юбориб, башарти улар совет элчихонасига борадиган бўлсалар, ҳаётларининг хавфсизлигига кафолат берила олмайди, деб таъкидлади.

Совет савдо ваколатхонасига кираверишдаги темир дарвоза ағдарилганидан кейин, элчихона ходимлари хунвэйбинларнинг ҳужумини ушлаб мардонавор турдилар. Эртасига дарвозани жойига қўйишга муваффақ бўлинди.

Совет мухбирларига қарши бебошлик ҳам давом этмоқда. «Телефон сими узулиб қолди» деган баҳона билан кеча кун бўйи совет журналистларининг Москва билан телефон орқали алоқа боғлашларига имконият берилмади.

* * *

Чет эл агентликлари ва газеталарининг Пекиндан юборган хабарлари Хитойда ҳокимият учун кураш кескинлашиб бораётганлигидан далолат беради. Чет эл мухбирлари Пекиндан хабар беришларича, бутун мамлакатда Мао Цзэ-дун тарафдорлари билан унга қарши чиқувчилар ўртасида тўқнашувлар бўлмоқда. «Маданий революция» деб аталмиш машмашанинг ташаббусчилари мамлакатда Мао Цзэ-дун ва унинг тўдаси сиёсатига қарши ўсиб бораётган қаршиликни бостириш учун кучларни сафарбар этмоқдалар.

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Хитой Халқ Республикаси давлат кенгаши «революцион алоқалар ўрнатиш» учун хунвэйбинлар ва цзаофанларнинг пиёда юришларини тўхтатиш тўғрисида кўрсатма берганлар. Чет эл матбуоти Пекиндан хабар бериб мазкур қарорни шарҳлар экан, хунвэйбинлар ва цзаофанларга ўз районларига қайтишлари тўғрисида буйруқ берилган, чунки ҳозирги вақтда Хитойда ҳокимият учун кураш «муҳим босқичга киряпти». Мухбир мана шу юришлар муносабати билан озиқ-овқат ва бошқа товарлар етишмай қолганлигини, бир қанча районларда юқумли касалликлар чиққанлигини қайд қилади.

Информация агентликлари мухбирларининг хабар беришларича, Пекинда пайдо бўлган плакатлар бўлаётган воқеаларга армиянинг аралашаётганлигидан далолат бермоқда. Шу плакатларга қараганда ҳарбий бўлинмалар Цзинан, Тайюан, Шэньян шаҳарларида, Хэнан ва Хэйлунцзян вилоятларида Мао Цзэ-дун мухолифларига қарши куч ишлатганлар.

Пекиндан ҳали ҳам бир-бирига зид хабарлар келиб турибди. Ёзишларича, халқ озодлик армиясининг ҳамма ҳарбий қисмлари ҳам Мао Цзэ-дун тарафдорларига қўшилмаган. Масалан, «Нихон кэйдзай» газетасининг мухбири хабар беришича, Хитой армиясида ғалва чиққан, шарқи-шимолий Хитойдаги, ички монголиядаги, Цзянци, Гуандун вилоятларидаги ва бошқа районлардаги армиянинг баъзи бир қисмлари Мао Цзэ-дун тарафдорларига қаршилик кўрсатяптилар. 60 миллиондан ошиқ киши яшайдиган Сичуань вилоятидаги Чэнду ҳарбий округида «маданий революция» ташкилотчиларига армия айниқса кучли қаршилик кўрсатган, деб ёзади мухбир. Мухбир шу ҳарбий округда бирқанча ҳарбий қисмлар Мао Цзэ-дун душманлари тарафига очиқдан-очиқ ўтиб январнинг охиридан бери, цзаофанлар ва хунвэйбинларни куч билан «бостириб» турибди, деб ёзади. Япон газетаси асосланган хунвэйбинларнинг газеталарида айтиладики, бу ҳарбий округ қўмондони Хуан Цинь-яиь ва Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, ХКП марказий комитети ғарби-жанубий Хитой бюросининг биринчи секретари Ли Цзин—цюань раҳбарлигидаги бу ҳарбий округ Мао Цзэ-дун йўли душманларининг таянчига айланган.

(ТАСС — 8 февраль).

Совет ҳукумат делегацияси Яманда

ХОДАЙДА. (ТАСС мухбири А. Письменний) хабар беради: СССР Министрлар Совети ҳузуридаги чет мамлакатлар билан маданий алоқа комитети раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Муҳитдинов бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилаётган объектларни бориб кўрди. Яман Араб Республикасининг министрлари Агнуми ва Ғолиб, Ходайда губернатори Аддобби ва Яман Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Али Ассалол делегацияга ҳамроҳ бўлдилар. Делегация Ходайда — Таиз йўли қурилишига, металл конструкциялар заводига ва бошқа иншоотларга борди.

ГФР ҲУКУМАТИГА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

Совет ҳукумати Германия Федератив Республикасининг ҳукуматига нота юборди. Нотада айтиладики, Германия Федератив Республикасининг ҳукумати Руминия Социалистик Республикаси билан дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигини хабар қилиб, бундан ГФР ҳукуматигина «бутун немис халқи номидан иш кўриш ҳуқуқи ва ваколатига эга» деган бемаъни тезисни илгари суриш учун баҳона сифатида фойдаланиш мумкин деб ҳисоблайди.

Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг бундай баёноти, дейилади нотада, Европада мавжуд бўлган реал аҳволга зиддир ва ГФР қатнашган ҳамда Германия Федератив Республикасининг ҳукумати ўз ҳокимиятини ўз территорияси доирасидагина амалга оширади, деб очиқ-равшан айтилган халқаро битимларга ҳам хилофдир. (ТАСС).

«Баҳор» ансамбли Малайзияда

СИНГАПУР, 9 февраль. (ТАСС). Ўзбекистон ССР халқ рақси давлат ансамбли «Баҳор» кеча Малайзия пойтахти Каула-Лумпурда охирги концерт берди. Концертда Малайзия бош министри Абдул Раҳмон, бош министр ўринбосари Абдул Раззоқ, Малайзия ҳукуматининг министрлари ҳозир бўлдилар. Ансамбль раҳбари, СССР халқ артисти Мукаррама Турғунбоева бош министрга ўзбек миллий чопонини тақдим этди.

Бугун Малайзия бош министри ва ҳукумати ансамбль шарафига катта қабул маросими ўтказди.

АГРЕССОРЛАР МАҒЛУБ БЎЛАДИЛАР

8 февралда Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг СССРдаги доимий ваколатхонасида совет ва чет эл мухбирлари учун матбуот конференцияси бўлди.

Матбуот конференциясида баёнот берган доимий ваколатхона бошлиғининг ўринбосари Нгуен Ван Донг 15 февралда прогрессив халқлар Америка босқинчилари ва уларнинг малайларига қарши ўз ватанларининг шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун мардонавор кураш олиб бораётган Жанубий Вьетнам Озодлик армияси қуролли кучларининг бирлашганига олти йил тўлишини нишонлайдилар, деди.

Нгуен Ван Донг Озодлик армияси 1961 йилдан бошлаб 1966 йилнинг охирига қадар душманнинг 983.500 солдатини, жумладан, 130 мингдан ошиқ Америка босқинчиларини сафдан чиқарган. Америка босқинчилари фақат ўтган йилнинг ўзидагина бир юз саккиз минг кишидан маҳрум бўлганлар. Халқ ва Озодлик армияси олти йиллик мардонавор курашида эришган ғалабалари билан миллий мустақиллик тантанаси ишига муҳим ҳисса қўшдилар.

Сўнгра, Нгуен Ван Донг Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрининг яқинда Австралия журналисти билан қилган суҳбатини ҳамда Жанубий Вьетнам Озодлик миллий фронти Марказий Комитети президиуми раисининг ўринбосари Хюинь Тан Фатнинг «Озодлик» агентлиги мухбири билан Вьетнамда ва бутун дунёда жамоатчилик фикрини ҳаяжонлантирувчи масалалар бўйича қилган суҳбатини изоҳлаб берди. (ТАСС).

Сайлов олди митингидаги безорилик

ДЕҲЛИ. Орисса штатининг маъмурий маркази — Бхубанесвар шаҳрида ўтказилган сайлов олди митингида нутқ сўзлаётган пайтда Ҳиндистон бош министри Индира Гандига оломон орасидан тош отишди. Унинг юзи жароҳатланган.

Бир группа безори ёшлар бош министрга 50 минут давомида гапиришга имконият беришмади. Сўнгра Индира Ганди турган минбарга қараб тош отила бошлади. (ТАСС).

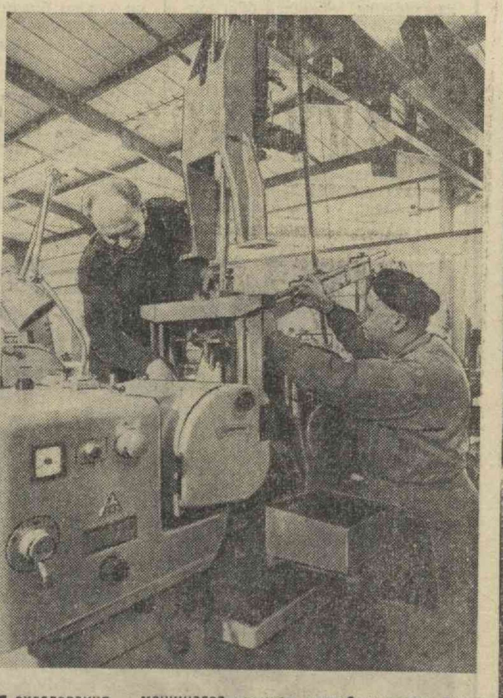

Чехословакия машинасозлик саноатининг маҳсулоти барча қитъалардаги 80 дан кўпроқ мамлакатга чиқарилади. Суратда: Голицадаги ТОС заводи цехида. Бу ерда Мелитополь (СССР) автомобиль заводи учун мўлжалланган станоклар ишлаб чиқариш тугалланмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

АЖОЙИБОТЛАР... ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР...

ҚАНЧА ПАРРАНДА БОР?

Франциялик бир табиатшуноснинг ҳисоб-китобларига қараганда, бугунги кунда ер юзида қарийб 75 миллиард нафар парранда бор. Унинг кузатишлари яна шуни кўрсатдики, ҳозирги вақтда баъзи қушларнинг сони камайиб кетмоқда, баъзи қушлар эса, жумладан кабутар ва чумчуқ кўпаймоқда.

СИГИР МУҚАДДАС БУЛГАЧ...

Ҳиндистоннинг бир қанча районларида сигирлар сонининг кўпайиб кетишига қарши чоралар кўришмоқчи. Ҳиндлар муқаддас ҳайвон деб биладиган сигирни уларнинг мамлакатида ҳар қадамда учратиш мумкин. Бироқ сўнгги вақтларда мамлакатда сигирлар ниҳоятда кўпайиб, 150 миллиондан ҳам ошиб кетди. Бу эса талай қийинчиликларни келтириб чиқармоқда, жумладан шаҳарларда автомобиль ҳаракатига жиддий тўсиқ бўлмоқда.

ЖИМИТ МАЙМУН

Лос—Анжелос (АҚШ) шаҳрида яшовчи бир киши яқинда Бразилия ўрмонларига қилган сафари вақтида битта митти маймун тутиб олди. Ҳозир у шу маймунни боқмоқда. Маймуннинг нақадар кичиклигини шундан билаверинг: унга ҳар куни бир дона узум ёки кунгабоқарнинг битта дони (пистаси) ва Д витаминидан бир томчи бўлса бас. Маймунча ангишванада сув ичади, кечаси эса болаларнинг пайпоғи ичида ёҳуд эгасининг бирор чўнтагида ухлайди.

ИТГА... ҲАЙКАЛ

Итларга қўйилган ҳайкални дунёнинг турли шаҳарларида кўриш мумкин. Қизиғи шундаки, ҳайкалларда бу вафодор махлукнинг бирон ижобий хусусияти, «хизмати» ўз инъикосини топган. Чунончи, Париждаги ҳайкал Альп тоғларида 41 кишини қор босишидан сақлаб қолган итга атаб, Берлиндагиси — итнинг кўзи ожизларга йўл кўрсатгани учун, Ленинграддаги ҳайкал итларнинг фанга хизмат қилганлиги учун қўйилган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар, 9.30 — Най тароналари. 10.10 — Римский-Карсаков асарларидан концерт, 11.10 — «Фан ва турмуш» (радиожурнал). 11.35 — Халқ куйлари, 12.15 — Спорт. 12.30 — Закавказье халқларининг куйлари, 12.50 — «Китоб токчасида» (рус.), 13.30 — В. Дворянинова ва В. Трошин куйлайди, 16.10—Е. Серкебоев куйлайди, 17.00 — Канталардан қисмлар, 18.10—Романслар, 18.30 — «Зайнаб ва Омон» (операдан парчалар), 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари, 20.00 — «Тежамкорлик асосида» (рус.). 20.10 — Эстония радиоси эшиттириши, 20.45 — «КПСС XXIII съездининг янги беш йиллик план тўғрисидаги директивалари» (суҳбат), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Ҳазил қўшиқлар, 22.40—Майский. «Герберт Уэлс билан учрашувларим» (хотиралар), 23.20 —Концерт (қишлоқ хўжалик ходимларининг талабига мувофиқ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Йиртилган китоб** (болалар учун фильм), 18.25 — **Таниш ва нотаниш номлар** (музикали эшиттириш), 19.00 — **Олтинчи раунд** (бадиий фильм).

20.30 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.50 — **Кўнлам тараддуди** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 21.05 — **Йўлда** («Ёшлик» студияси), 21.35—**Совет мамлакатини индустрлаштириш** («Октябрь» радиостанцияси), 22.00 —**Неча йил, неча замондан бери** (бадиий фильм, 2-серия).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси.** 18.00 — **Сингилчам** (кичкинтойлар учун диафильм).

Рус тилида: 18.20 — **Уқув программаси** (сиртдан таълим олаётган студентлар учун).

Ўзбек тилида: 19.15 — **Тошкент ҳам бўйига, ҳам энига кенгаймоқда**, 19.35 — **Телеянгиликлар.**

19.45 дан—**Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 10/II да **Боғчасарой фонтани**, 11/II да **Хоразм қўшиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/II да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/II да **Ёшликда берган кўнгил**, 11/II да **Махтумқули.**

КИНО

Бўри феъл — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, ва кеч 9-40 минутда), «СПУТНИК» (кундуз 1,3,5, кеч 7 ва 9 да).

Парда орқасидаги ёруғлик — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Дзюдо доҳийси (1 ва 2-серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда), СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб 10, кундуз 1, кеч 7 ва 10 да).

Аччиқ гуруч — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4, кеч 6, 8 ва 10 да).

Дурангсиз ўйин—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 2, ва 4 да).

Хўжа Насриддиннинг 12 қабри — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40 минут ва кундуз 5 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

Улуғ октябрнинг 50 йиллигига бағишланади

ТЕЗ КУНДА

Э. Роблес асари

ЎЛИМДАН КУЧЛИ

3 пардали драма

Т. Хўжаев таржимаси

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Т. У. Хўжаев**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. Визель**, композитор — **А. А. Берлин.**

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

Химия, физика методикаси, фалсафа кафедраларида доцент вазифасида ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати 1 мартгача.

Ариза ва ҳужжатларни Тошкент шаҳар, Педагогическая кўча, 103-уй, кадрлар бўлимига юборилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34435, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши—В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик—В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 35. ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 00620.